

63. — NĂM THỨ HAI

Thứ sáu 8 Septembre 1933

PHONG-HOA

16
TRANG

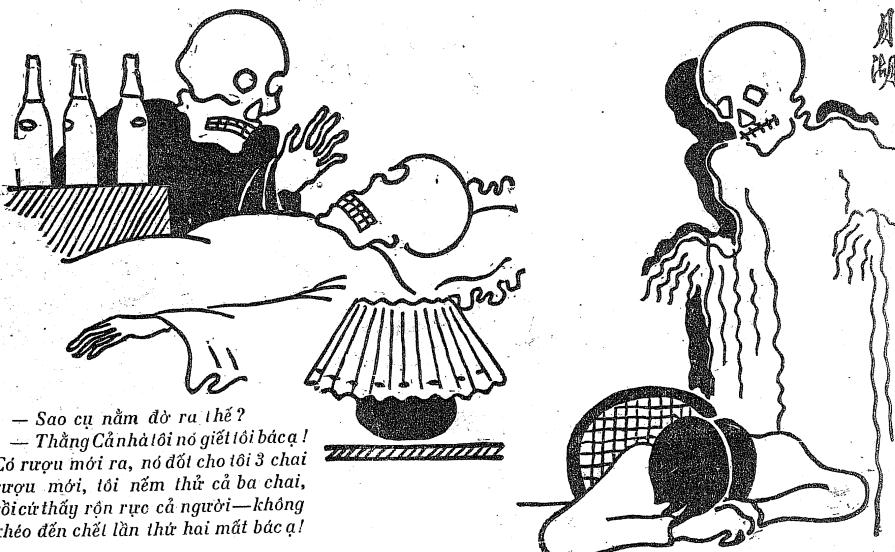
TUẦN BÁO RA NGÀY THỨ SÁU 7

DIRECTEUR POLITIQUE
NGUYỄN - XUÂN - MAI

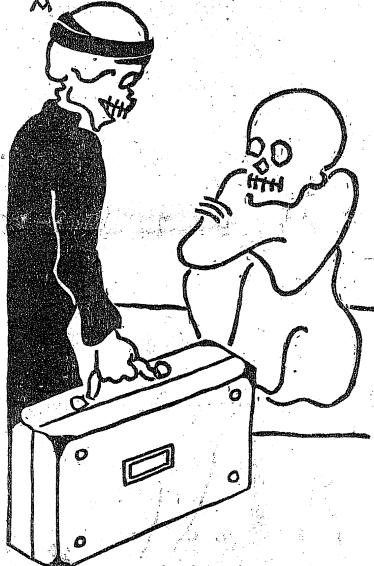
DIRECTEUR
NGUYỄN - TƯỜNG - TAM

ADMINISTRATEUR
PHẠM - HỮU - NINH

RÂM THẮNG BÂY.

— Sao cù nằm đè ra thế?
— Thằng Cảnh-hà tôi nó giết tôi bác q!
Có rượu mới ra, nó dốt cho tôi 3 chai
rượu mới, tôi ném thử cả ba chai,
rồi từ thây rộn rực cả người—không
khéo đến chết lần thứ hai mất bác q!

— Bác mới ở trên trần xuống đây à?
Có mang cho tôi ít đất «Xứ-Sở» đây
không?

— Chả! ít nữa họ xuống thì chán!

NHỮNG ĐIẾU NGHE THẤY DƯỚI ● ÂM TY

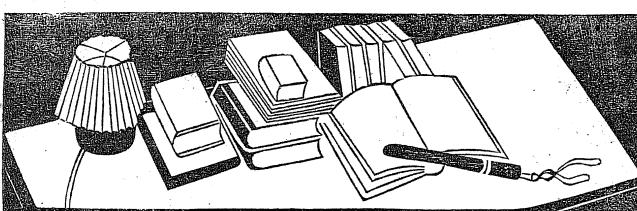
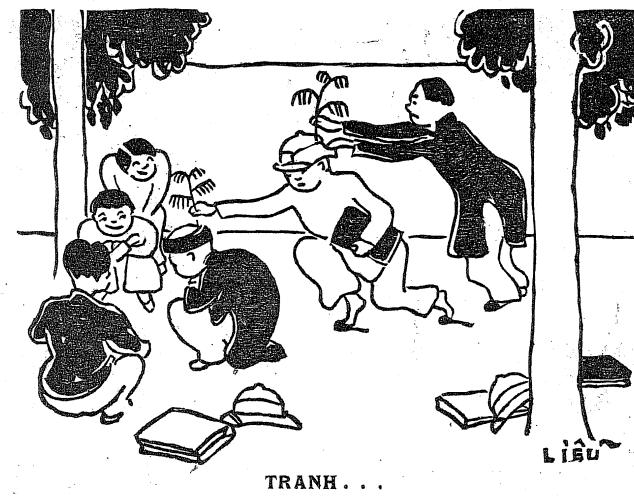
Lý Toét — Ngày thấy, hôm nay rầm
thắng bầy, mà sao tôi đợi mãi, chả khôn
thấy ra.

Cai — Diêm-Vương còn đợi hỏi ông Vĩnh
chọn giờ mở cửa ngục.

— Sao không hút đi lại ngồi mà ngáp dài thế?
— Bác tính thắng Cả nhà tôi nó nghiên, nó dốt thuốc phiện cho
tôi cắn thận quá, nó dốt đi dốt lại đến 7, 8 lần, xuống đây chỉ
còn rất sài gio!

VỐNG NHÂN XÃ TỘI

ĐỘC GIÁ VIỆT

GIÁO-DỤC DÂN QUÊ

QUAY VỀ VƯỜN RƯỢNG

(tiếp theo)

Mà các tiền phiền lấy đâu? Đã có dàn em phải gánh vác. Kinh-tế khó-khăn... mắc, — dàn tinh khò-sô... mắc. Phải gộp cho dù, bán chắc mà góp, cầm cố mà góp, — không bằng lòng đi làng khác mà ở, — làm dàn anh chì có quyền ăn trên ngôi trôc mà đóng góp đã có người. Cù lý-sự ấy giờ ra cho nên không ai buồn nói, mà có nói, họ không được ăn, họ lại ghét. Vả lại nghe lý ấy, bọn dàn em họ lại cho là phải, thế mới chết chử, — phép vua thua lè làng mà lại... Ông nào thử đem tư trưởng Âu-tây vào mà quyết rồi xem họ sẽ bảo thế nào.

Từ ra những giọng mỉa-mai, họ lại còn có cái giọng cục-cắn, thô-bỉ, nó làm cho người nghe phải tự thề ngầm kệch đến già không dám nói « truyện tay » cho họ nghe nữa.

Người đẻ nằm trong cái buồng rộng bằng cái tủ áo mà thoáng như cái hòm đóng nắp, về mùa rét, họ lại hun rom cho ấm là khác nưa. « Này bà a, khói như thế thì đứa bé ngọt chăng? »

— Ấy không, có khói mới ký giò chứ. Nhưng ông a, lửa cháy như thế thi đẽ người nhón cũng ngồi, chứ chả là trẻ con.

— Ô, ông đừng sợ, hỏa sinh phong, lửa có to mới... mát chứ.

Muốn bảo họ rằng thõ không hợp vê-sinh. Thi vê-sinh, họ chẳng cần; dẽ không có vê-sinh thi từ xưa đến nay, họ không biết sống cả đấy.

Nếu họ có sỏi rét bão uống quinine thì họ cho là vô công hiệu: « hàng bát thuốc bắc còn chẳng ăn thua gì, nứa là vài viên thuốc bằng hạt đậu ». Nếu có khuyên họ di nhà thương tiêm, thi họ vội kêu: « thôi a, nhà tôi ít phúc-dirt lắm a, tiêm yoi chả tiêm, nhõ cái oan gia thi lai mất giống ». Rồi họ di mời ông lang, bắt mạch,

ké đơn. Khi cho đơn xong, ông lang còn dặn cõ « nhớ nhá! chò có mõ nước vào đấy, bệnh nhập tâm thì nguy đấy, lúc dương sốt cũng đừng có ăn cơm vào. Dạ dày lúc ấy đang yếu không thông với phổi được, mà cơm ăn vào phải đi qua phổi mới xuống dạ dày. Nếu dạ dày không thông thi cơm tắt đọng lại ở phổi thi chết đấy... »

Ghé không! Ông thầy khá lầm chứ? Chả khái lại làm thầy...

Ngoài cái hú nó ăn cá vào óc, dàn què ta phần nhiều lại còn cái tinh hay ghen-ghét, thấy ai hơn thi chỉ định tim cách dim dì, hoặc làm cho người ta tàn hại. Hại trước mắt không được thi hại ngầm, hại bằng một cách giàn-tiếp: đốt nhà, vu-vạ, tư thông với trộm cướp, bỏ rượu lâu, thuốc phiện vào rồi dí bao...v.v...

Đấy, tinh-tinh dàn ta như thế thi liệu những người hiền-lành hay tri-thức còn ai muốn và dám vè ở với họ nữa. Hoặc giả có một số người có can-dảm không sợ mình bị hại, và công minh như « nhát dao chém xuống nước » thi cứ vè mà ở với dàn què.

Tôi nói thế chắc có người bê. Nếu thế, dẽ nước ta không có làng nào vẫn-minh dược à?

Tôi xin thừa rằng: có a, nhưng... có ít thôi. Mà sõ-dĩ dàn các làng ấy có hơn người là vì các người tri-thức đứng đầu họ có... két bạc đầy hoặc... oai quyền lừng-lẫy.

PHÚ-TÚC

Đại Giảm Giá

Tại Tiệm chính BOMBAY
89 Hàng Khay Hanoi

Chỉ trong 15 ngày thôi — 1er au 15-9-38
Rất nhiều hàng mới kiểu lạ...

tù' nhỏ...

PHONG-RAO MỚI

TẾT RẰM THÁNG BÂY

Mỗi năm tháng bảy hôm rằm,
Tục truyền Nhâ-Đá dưới Âm thả

tù.

Cho lên Dương thế lu-bù,
Cỗ bàn, chén lạc chén thù no say.

Tết rằm tháng bảy năm nay,
Ba ông chủ rượu ra tay chiêu

hàng.

Vong-nhân túy-lúy cung thang,
Say sưa có lẽ quên dàng vè Âm.

TÚ-MỐ

Một tờ sắc

Nghé đâu ông Đệ phải gọi sang tòa Khâm, rồi ngay chiêu hôm ấy, ông nhận được chỉ-dụ cách tuột chức-tước. Chỉ-dụ ấy như sau này:

Xét M. Nguyễn-Đệ hàm thi-giảng học-si (4-2) sung ngữ tiền văn phòng ty trường, phụ lòng tín dụng người trên, để-lời vu hu ám-thầm giúp cho kẻ khác mà vẫn-dộng hủy-báng Chính-phủ Nam-triều và Chính-phủ Bảo-hộ, nên hay cách-chức cả chức hàm và gach tên ở ngạch quan viên trong cả nước. Vì tình tội quan trọng đặc-biệt nên phải dùng lệ ngoại mà trừng-xích liền chử không chiêu theo quan viên

qui trình do chỉ số 44 ban bố ngày 11 tháng 5 nhuận năm Bảo-dai thứ tam — Khâm thứ.

Làm tại An-dịnh cung ngày mồng 9 tháng 7 năm Bảo-dai thứ 8.

Cung lục: Ngự tiền văn-phòng đồng lý đại thần: Phạm-Quỳnh.

Vậy theo chỉ-dụ đó, M. Nguyễn-Đệ bị trừng-xích liền vì dem lời hư vu ám-thầm giúp cho kẻ khác và vẫn-dộng hủy-báng Chính-phủ.

Ông Nguyễn-Đệ bỏ đất Huế

Một cái tin nô-hơn tiếng pháo của ông Phạm-lê-Bồng :

Ngày 9 tháng 7 năm Bảo-dai thứ 8 là ngày ông Nguyễn-Đệ từ già cảnh sông Hương, núi Ngự bấy lâu ông yêu mến, nước mắt đầy voi, ông trông máy, máy bay, trồng hoa, hoa rụng; cây chồn dê-dò ra chiêu cung thương xót nỗi lòng u-ần của ông. Thật là :

Giắc kinh du khéo bất-bình,
Bừng con mắt dậy, biến thành dân
đen.

Ông Nguyễn-Đệ với ông Linh-Nhân

Theo nghị-luận, ông Nguyễn-Đệ bị nghi thông tin tức về các việc xây ra ở Huế cho báo Diên-dân Đông-dương (Tribune Indochinoise) và báo Ý chí Đông-dương (Volonte Indochinoise), hai tờ báo công-kích tòa nội-cá mới.

Thực-Nghiệp dân-báo lại đoán phỏng rằng chính ông Đệ là ông Linh-Nhân hay đá ở báo Annam mới. Dân-báo lầm to rồi. Ông Linh-Nhân đâu đã được cái hân-hạnh ấy!

HƯƠNG

— Khô ô ông! tôi không say, vì nếu mà tôi say thì...

Ngày 1er Septembre 1933

là ngày khai trường **THANG-LONG**

Số 9 và 11, Phố Hàng-Cót — HANOI

Các học-sinh nêu chú-ý,

NHÀ-TRƯỞNG ĐÃ CHÍNH-ĐỐN, KHUẾCH-TRƯỞNG VÀ HẠ TIỀN HỌC-PHÍ, NÊN ĐẾN XEM BẢNG YẾT-THỊ TẠI NHÀ TRƯỞNG.

PHẠM-HỮU-NINH
Directeur fondateur

NGUYỄN-TƯỜNG-TAM
Licencié ès-sciences d'enseign.
Directeur des Cours

...đến lón

Cái quần lụa của quan thượng

Nước Xiêm mỗi năm cử hành một cuộc tiết-lễ long-trọng về việc reo mạ. Quan thượng - thư bộ Nông thán đến dự-lễ : quan phải bận quốc phục, áo chẽn, khuy vàng và quần lụa rộng.

Một mình trong thửa ruộng, quan cảm sảng súc đất, rồi quay xuống làm lề.

Lúc này là lúc quan-trọng nhất. Quan thượng cầm phat xong, đứng lên, mọi người đều dầm-dầm nhìn vào... cái quần lụa của quan. Quần còn vướng quá trên đầu gối là điều có hạn tai ; nếu ông quay roi xuống mắt cá một cách đều đặn, năm áy mra sẽ diệu-hoa. Nhưng nếu quần rách thì thật là nguy-hiem cho nước : mùa màng sẽ mất cả và trâu, bò cũng toi hết. Nếu thế...nguy hiểm cho cả quan thượng nra.

Nhưng dẫu rách quần cũng chưa lo lắm. Còn có thể lấy lúa đem đến cho một con bò nhà vua : nếu nó chép không ăn, lúc đó mới thật là lo cho mùa màng :

Hai năm trước đây, thiếu chút nữa một ông thượng phải từ chức về việc rách quần. Nhưng nhờ ơn trời, năm ấy lại được mùa.

Ai bảo bên Xiêm họ văn-minh hơn ta nhiều.

Cuộc thi truyện ngắn.

Cuộc thi truyện ngắn của Phong-Hóa đã kết liêu. Giải thưởng không là bao, các bạn dự-thí chẳng qua mua vui trong chốc lát.

Nhưng ngồi mà nghĩ lần-thần, sự tình cờ bắt sảy ra lầm truyện không ngờ.

Thí-dụ: ông Quản-trọng-Ty được giải thưởng thứ mười; hai chai rượu bồ của Kim-Hung được-phòng, lai vành bao-chẽ tây Quản-trọng-Tiến. Thành thử ông là người Annam trong hiệu bao-chẽ tây được uống rượu bồ tàu.

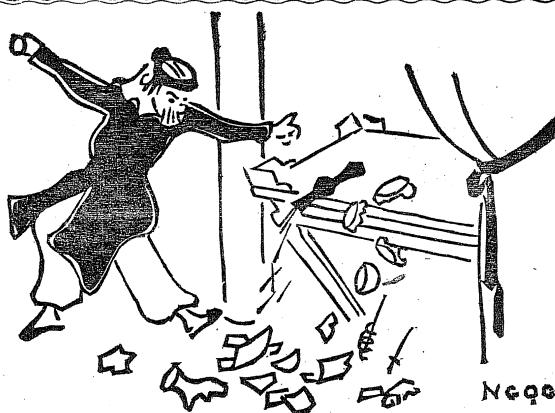
Nhưng thê cũng tạm được vì cũng là dung hòa hai cái văn-hóa đông-tây, chứ một ông ở Saigon mà được thưởng thứ mười một thì mới rầy: đến ăn năm bữa cơm tây hiệu Lạc-xuân lại phải năm lần đáp tàu biền ra Hanoi, năm lần đáp tàu về.

Tốt hơn cả là giải thưởng về tay ông chủ hiệu Lạc-xuân: ông khỏi phải ăn, mà đâu có ngon miệng ăn nhiều, sinh ra đau bụng cũng minh làm minh chịu, chả đỡ tại ai được.

Còn ông Nguyễn-trọng-Thuật, nếu được giải năm của hiệu may Đỗ-hữu-Hiếu một lá phiếu trừ 40 % (về một bộ quần áo rét) chắc cũng khó nghĩ: không dùng thì tiếc mà dùng thì già vè Annam.

Nhưng đến cô Kim-xuyên ở Phụ-nữ trúng giải thưởng thứ mười bốn: một cái mũ hai lần liềng thì chịu, không biết cô ấy làm gì!

TÚ-LÝ

... Tôi sẽ đập hết cả đồ dạc ra thế này này !

PHU-NỮ THỎI-DÀM TÁI BẢN

TUẦN BÁO RA NGÀY CHỦ NHẬT

Ông Phan-Khôi làm chủ bút

Một tập 28 trang, bìa đẹp, giá 0 \$ 10

Một năm	4 \$ 50
Sáu tháng	2 . 40
Ba tháng	1 . 20

Số đầu ra vào ngày 17 Septembre 1933

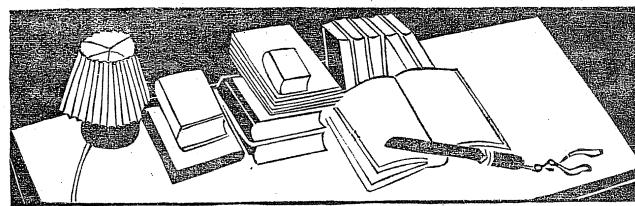
Chị em ai nấy hãy đến xem

Tòa soạn: 72, Phố Hàng Bồ, Hanoi

NHẤT

... KHÔNG LỜI

VỌNG HƯƠNG CA

(Theo điệu bài hát BRO GLAZ BRÉIZ — IZEL)

Ta nhớ con đường gồ ghề khue
khuỷu vè lèn g
Nhớ khóm trúc mềm mại và nhô hắp
ngô vàng.
Nhớ bông hoa nha-phiên trắng và hồng
sắc số
Như khoe tươi dưới ánh sáng mặt trời
rực-rỡ.

Ai oi, có nhớ cỏ cây Mèo,
Cây thạch-vi mọc trên đồng đá.
Cây sa-móc sườn núi cheo leo
Và rừng đại um-lùm cảnh lá?

Khi ta còn nhỏ, trong rừng thẳm,
biết bao lèn,
Buổi chiều mùa hạ, thung dung ta dạo
gót chân.
Gió vi-vút thôi khiến lá cành
rung động
Và đêm khuya vắng vẻ đồng thanh ấm
i rồng.

Ai oi, có nhớ gái xít Mèo,
Khi sườn núi cao chom chóm đá
Kiem rau, tìm cài nhẹ nhàng leo,
Khi đêm khuya, thêu thùa, may vá?

Ta chẳng nhớ sao cho được con gái
xít ta,
Chẳng nhớ sao cho được tiếng hát,
tiếng ca,
Tiếng cười dù với con gái xít Mèo
tinh nghịch,
Và tiếng ngiang (1) trầm bổng lúi đemy
khuya tịch mịch.

Ai oi, có nhớ gái sông Mèo,
Những giải sông Mèo chom chóm đá,
Dưới ánh trăng mờ, nước trong veo,
Giai cỏ xanh, bợ sài trắng sò.

Ta lại nhớ cả những khi bóng mát
trời tà
Ta thường gặp lũ gái Mèo da trắng
như ngà
Dưới giòng suối bóng cây che phủ,
trong và mát,
Vừa tắm, vừa nhảy nhót, vừa vui cười,
đùa hót.

Ai oi, có nhớ ruộng ngô Mèo,
Ruộng ngô lắn cảng cảng và đá;
Nhớ con đường trên núi ngón ngô,
Nhớ khóm trúc trời xanh nghiêng ngả?

Ta nhớ những núi Mèo xanh biếc
ngắt trời cao,

Ta nhớ những đèo xanh tươi, gió

thoảng ngạt ngào.

Xưa, ta hôm nào chẳng trên đầu non

mát mẻ

Khoanh tay đứng ngắm dưới chân mây

bay lặng-lê.

Ai oi, có nhớ đất nước Mèo,

Sườn núi mênh mông cây, cỏ, đá;

Mây ngòi, vai khiêng rõ, vira trèo,

Vừa cùng nhau vui cười, hỉ hả.

Đừng nói nữa! Đừng nói nữa! Đau

xót lòng ta!

Tranh lòng quê, trên má ta lệ thầm

chan hòa!

Biết bao giờ ta lại được ung dung ngồi

ngâm :

Giặng núi Hmông (2) xanh ri, lúe bầu

trời den sầm t

HUY-THÔNG

1. Ngiang: sáo Mèo.

2. Hmông: Mèo.

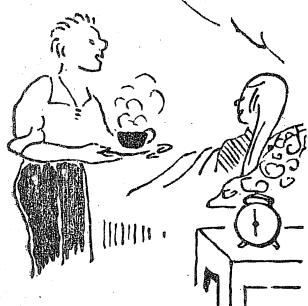
MỘT CẢNH QUÊ . . .

Một buổi sáng ở thôn quê, yên tĩnh. Gió mát đưa bay những lá tre khô rơi trên sân, lối lôm qua. Trong h้อง chim có tiếng mấy con chim bồ-câu gụ nhau, cái tiếng quen-quen ấy làm cho buổi sáng nào cũng giống buổi sáng nào.

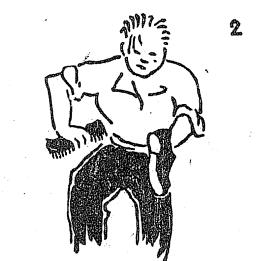
Bà ú vươn vai rồi ngồi dậy. Là đêm nay trên chiếc bàn gỗ, bà thấy đau người và mỏi mắt ở trong. Cái mồi ấy bà thấy dễ thường có đến một nghìn lần, một nghìn lần, từ khi bà nằm trên ván gỗ mọi nay, nghĩa là đã từ lâu lắm.

SAU BUỒI TÂN HÔN

1

2

3

Hay rất mực, thực là tài. Đúng không sai, ai cũng biết.

Khi trình các liệt-qui chư-tôn biết rằng: Tôi là Thà-cốc-tử thày tướng Quang-Dông học đạo ohinh-lông ở bên Trung-ho, cái tình đầu dầu cũng có tiếng, nay sang Nam-Việt xem bài, xem trướng, xem số hả-lạc, và xem hết thảy các việc thuộc về âm-phản-dương-trach. Tôi hiện ở số 40 phố hàng Bông-dệm, Hanoi.

Các dạo học mà tôi đம ra công-hiện liệt-qui đều là những môn lưu-truyền của lò-tiền tôi chuyển-lâm nghiêm-cứu đã từ lâu năm đời đến nay và tôi cũng được có dâng Di-nhân truyền-thu các phép nhiệm-mầu, châm-tâm chi-diểm những nơi bến khô sòng mè, bão rô moi đều tránh hung gắp cát, đoán ra một đời không sai. Ai muôn cầu việc hồn-nhân, gia-trach, tử-tức hay là muôn cho buôn-bán phái-tài, công-danh quan-lộc, họ yêu cùng thông các vân-hạn có thể chi-diểm hết cả, tôi đều có thể đoán trước được cả mười điều không sai nỗi.

Nay kính bạch

Chủ-nhân: THÀN-CỐC-TỬ
40, Phố hàng Bông-dệm Hanoi

Nhưng hôm nay cái mồi-mật đó làm cho bà nghĩ đến sự muộn một cái giường nan, mà khô g có tiêu.

Bà trả dậy, vén màn hình bước ra khỏi buồng, cui xuống bể nước trong, mút một gói nước xúi miệng và rửa mặt. Nước lạnh làm cho bà tinh bắn. Rồi bà xuống dưới nhà để đánh thức ông bà dậy làm vườn. Nhưng ông ta đã dậy rồi; bà nghe thấy tiếng điếu cây rit; rồi ông ta vẫn nhặt và bẻ ngọn tý tý rắc-rắc.

Sáng nào ông cũng làm thế, à ông làm thế là lâu, từ ngày ông đến đây làm vườn cho bà, người ta là dã lâu lắm. Lâu lắm mà buổi sáng nào cũng như buổi sáng nào; buổi sáng nào ông bà à bà cũng ra làm vườn khi cô còn vớt.

Bà khe-khẽ mở cửa bước vào nhà trên: bốn cậu con bà vẫn còn ngủ yên, cả hai chiếc mào nón cũ-ký đã bac, đã và nhiều chỗ, hỏng rù trên hai bộ ván cẳng mợt, cũng rắn như tôm sò.

Bà lặng yên, thở dài. Vừa mới đây, bà cảm co, bà còn là thày giáo, thầy phán làm việc & linh. Cứ mỗi lần có cậu nón vèo trong nhà lại vui vẻ, lắp nắp, hăng xóm chạy sang hỏi thăm, nói truyện. Thế mà bây giờ về cả nhà, ba cậu mài việc; bây giờ về nắm trên những tảng ván mót này, rồi lại dậy, rồi lại nằm, rồi lại dậy dã lâu lắm, mà cũng chưa biết bao giờ mồi nết...

Ái đòn con, bèn cạnh cái điếu, trên chandelier-ký lampus cho bà nhớ đến ông Tú. Ông Tú mươi năm nay rồi! Ông còn sinh thời, ông hay ngồi buồi sáng trên chếc chandelier-ký ấy. Cảnh vật cũ-ký là: cũ-gi vẫn cái đèn ấy, cũng vẫn cũa đèn ấy, cũng những buồi sáng mót-mỗ như buồi sáng này. Mà sao bây giờ khác!

Ở nhà dưới, ông bà đã sửa soạn buồi ra vườn là khe-khê khép cánh cửa lại, rồi đi xuống nhà dưới. Từ ngày ông Tú mất, sáng nào bà cũng ra vườn làm giầy, sáng nào cũng thế.

Ông bà đưa cho bà cái cuốc; bà vác lên vai rồi đi ra vườn. Cái cuốc trên vai sao bà thấy

nặng-nề thế... Cứ nặng-nề như thế, buổi sáng này đều b òi súng khác, bà vác lên vai cái trách-niệm lo miếng ăn, áo mặc cho cả một gia-dinh.

Ra đến vườn, bà đứng yên trông ngắm. Cái vườn này là vườn của bà, chính tay bà đã trồng lên những cây to này, chính cái vườn này đã nuôi sống cả một nhà trong bao nhiêu năm. Ông bà, bà nghe thấy tiếng điếu cây rit; rồi ông ta vẫn nhặt và bẻ ngọn tý tý rắc-rắc.

Nhưng bà không được vửa lòng.

Nhưng bây giờ! Hãy giờ lui chí còn trở có dà kóng. Một năm lịt, một năm bão đã làm cho vườn bà tiêu-tuy, bao nhiêu hồng, đào, mận chát hết cả. Bây giờ chỉ còn những gốc nhãn tro, cảnh là sờ-sóc. Mà đã một năm, hai năm, ba năm nay, không có mùa nào sai: nhưig gốc nhãn đã cối.

Tuần này, bà nghĩ tới bữa nay, lo bữa mai

mà sất ruột. Cả vườn bây giờ không đáng vài

bà chục bạc. Mùa nhãn năm nay bao được hơn

mười đồng, thế là hết! Khi trước, mỗi gánh

củi 10 héc được hai, ba hào, bây giờ một

gánh củi có mây xù!

Có mấy sào ruộng chèm, nấm, nay mưa nhiều, nước ứa, phà gắt non rồi com vè đỗ. Khép lâm chỗ gao ái chỉ dà ăn. Thế còn tiễn đầu đòn 10 thửa má, tiễn 10 giò ết, và tiễn vặt trong nhà? Ác cậu con di làm được ít lâu, thi tiền để đánh đòn tèo về mà chay ông Tú, còn đâu đến bây giờ.

Bà thở dài, uất ức. Không bao giờ trong nhà

tung bần, cung khõ như bây giờ, một đồng,

một chục khồng có. Mà lại thêm ra ba miệng

ăn nữa; bốn người khồng việc làm, ngồi rồi,

bà không, trong nhà cơm mà chán ngắt.

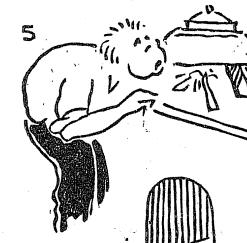
Bà nghĩ lại ngoài mười năm về trước...

Cảnh trong nhà còn được vui vẻ, sầm-uất, đồng

tiều dư dật dã ăn, dã tiêu. Bấy giờ bà cũng làm như bấy giờ — nhưng ăn bữa này ôn chắc được bữa mai, và lại trông các con có việc này, việc khác bà cũng được vui lòng. Bây giờ thì thật là bất hy vọng...

Bà cài mình xuống, nghiên răng cuộc đàm cỏ giây trơ.... Cái đời bà trước đã khó nhọc, vất vả... bây giờ lại vất vả, khó nhọc, dã lâu lắm rồi — mà cứ như thế mãi mãi, bết ngày no sang ngày kia, mãi mãi không hết...

VIỆT-SINH

— Trời ơi! Tôi được một người chồng như cậu thật sung-sướng quá!
— Mợ đã thấy tôi làm những việc gì rồi. Bấy các công việc của mợ, từ nay phải làm hằng ngày.

Thúy Hü

Nguyễn - Đỗ - Mục đích
Nhà in Tân-Dân xuất-bản

Mới ra số

15

14 hời đầu đóng thành quyển thứ nhất,
226 trang lớn, rất đẹp, giá bán 0\$60

Tam Quốc

TOÀN BỘ 6 CUỐN
gần 2.000 trang

TAM-QUỐC TOÀN-BỘ LÀ MỘT BỘ SÁCH QUÍ, CÁC NGAI NỀN MUA NGAY KÈO HẾT. MỖI BỘ BÁN 4\$80, AI Ở XA GỒI 5\$00 (CÁ CƯỚC) VỀ NHÀ IN TÂN-DÂN 93, PHỐ HÀNG BÔNG, HANOI

Peintures GECKO

PHUNG-NHU-CUONG

Nº 53, Rue de la Citadelle, Hanoi

Hiệu sơn THẮNG-LONG

...từ' cao đến thấp...

CÁC BẠN NHỎ ĐÓN XEM
SỔ TRUNG-THU
của PHONG-HÓA

ra ngày 6 tháng 10 tây
Từ trò chơi của trẻ con
đến trò chơi của người lớn.
Phu-Truong Phong-Hoa số 1 sẽ cùng
ra với sổ báo này.

Phong-dao mới

SÂN QUẦN PHU-NỮ

Nhà trường Thể-dục tỉnh Hà,
Có công to với đàn bà thể-thao !
Nám kia cõi-dộng, "hò-hào",
Chợ phiên, diễn-kịch sô-sao mây lan.
Lấy tiền hì-hục xây sân,
Để chị em đến đánh quần cho vui,
Tập cho ngực nở, vú lồi,
Cho tay mập-mập, cho đùi nở-nang.
Chị em nở để bẽ-bàng,
Sân quần nhà tràng vắng bóng mỷ-
nhân.

Cực lòng các vị Thường Quản
Sân quần dùng để phơi quần sao
đang ?!
TÚ-MÔ

Sân quần phụ-nữ.

Sân quần phụ-nữ xây xong đã khá
lâu. Trường Thể-dục vẫn một lòng chờ
đợi chị em đến trồ tài như chồng mong
vợ, mà chị em nở lòng ruồng bỏ để
cho sân quần túi phản, rái nắng giàu
sương mài không thương đến.

Kèm chị em không tập được nữa, sân
quần đó để cho anh em dưới Thể-dục
ham thể-thao như mến gái dùng tạm
cũng được, ngặt vì tiền dứng lấp ném
sân quần của chị em là tiền của các
nhà từ-thiện cho riêng chị em.

Thành thử: chị em có quyền dùng
thì chị em không dùng, bạn trai muốn
dùng thì lại không có quyền dùng. Rút
cục lại sân quần của chị em chỉ còn để
làm sân phơi quần cho chị em là hơn
cả.

Hay là thế này: sân quần là sân
quần của bạn gái, bạn trai nào muốn
dùng phải... ăn vận giả gái.

Như vậy một là khỏi túi cái sân
quần mới xây đẹp đẽ như cô dâu non

Lý Toét (lam-bam) — Góm ! Lào-kay nhiều thuốc phiện thực, họ...
đường... nếu mình được một thùng này về Hanoi bán thì giàu to

mới về nhà chồng, hai là tạm tạm hài
lòng những nhà từ-thiện đến chứng
kiến cuộc chiến đấu, tưởng tượng là
chị em gái dượt vợt. Thật là nhất cử
lưỡng tiện, lại gõ được cho chị em cái
tiếng đòi kẹo, được kẹo rồi lại không
ăn.

Giải thưởng văn-chương.

Hội Trí-trí Nam-định định mở một
cuộc thi văn-chuong, «gây cho cái
phong trào yêu chuộng quốc văn ngày
thêm hưng thịnh». Cuộc thi có ba giải
thưởng: giải nhất là một birtc hoành
tri giá 20\$00, giải nhì là một birtc thù
tri giá 45\$00, giải ba là một birtc thù
tri giá 10\$00. Những người dự-thí
phải làm một truyện tâm-lý hay xã-hội
ít nhất là 30 trang giấy.

Của ít lòng nhiều, «hắn hối trán-
trọng kính mời các bậc văn-hào trong
ba kỳ dự-thí cho vui».

Các nhà văn-sĩ hẳn là nhiều người
viết truyện dự-thí cho vui, nhất là khi
não họ trân trọng gọi tên lên là văn-hào.
Chỉ lo một điều, là nếu các nhà văn-

hảo viết truyện dự-thí cả, bấy giờ lấy
ai mà chấm những bài dự-thi.... Hắn
phải lấy những nhà... đại văn-hào ! Mà
đại văn-hào bên nước ta lại hiếm như
con rùa hộp của ông Nguyễn-công-Tiểu!

Máy đo ái-tinh.

Các báo đồng tin rằng có một người
Anh mới phát minh ra được một cái
máy có thể ghi rõ trên giấy trắng hết
thấy những sự cảm-giác của loài người
nhất là về ái-tinh.

Báo Đông-Pháp thuật lại câu truyện
một nhà phóng sự đến xin thí-nghiệm.
Nhà phát minh bắt ngồi xuống ghế, bắt
thinh linh nói «mặt trời, xe hơi, tiền
phòng». Nói xong, ông nhìn dấu ghi
trên tờ giấy rồi giải nghĩa cho nhà
phóng sự nó nghe rằng:

« Ông chua di nghe mát vì tôi nói
«mặt trời», ông có cảm giác về sự
mơ ước.

« Ông ua phiêu-lưu vì tôi nói «xe
hơi», ông có cảm giác về sự vui thích.

« Ông chưa đóng thuế vì tôi nói «tiền
phòng», ông có cảm giác về sự lo ngại.

Nghe câu truyện đã tưởng các cô
con gái lảng-man khỏi bị cầm giỗ, vì
các cô chỉ mua một cái máy thử ái-
tinh là đã bộ thân !

Sau xem kỹ mới biết nhà phát minh
ấy là một vị lương-y viết tiểu thuyết...
và nhất là hay viết hài kịch.

Có thể chứ ! Chỉ có nhà hài kịch mới
biết ra được câu truyện khôi hài này.

Ông Ngõ-tắt-Tổ và ông Nguyễn-
quốc-Túy.

Ai có ngờ ! đâu vi/câu truyện nước
mam đóng nút chai tắc tị «Herméticos»
mà ông Ngõ-tắt-Tổ tức Phó-Chi ở Dân
Báo với ông Nguyễn-quốc-Túy tức Tổ
Dân ở Đông-Phuong đem nhau lên báo
nói toạc móng heo câu truyện đời tư
của nhau ra.

Thôi xin hai ông ! Những câu truyện
giữa hai ông cũng như chọi nõ đóng
nút chai tắc tị «herméticos», các ông
hở bụng nó ra làm gì cho hori đưa lén
ngào-ngạt thơm lừng cả hai tờ Dân-
Báo, Đông-Phuong !

Ông Nguyễn-bá-Trác

Ông Nhất Lang nào ở Dân Báo vào
chất vấn ông Nguyễn-bá-Trác, Tông-
đốc Thành-hóa về thời sự, phải một
phen thất-vọng.

Ông Trác lấy câu hỏi của ông Nhất-
Lang hỏi lại ông Nhất-Lang :

« Đáng lẽ chúng tôi hỏi các ông câu
đó vì cái lẽ rằng « lâm cục dã mê, bàng
quan dã tĩnh ».

Ý ông Trác nói ông mê muội, vì ở
trong cuộc mà dã mê muội thì còn
biết gì mà hỏi nứa.

Ông Trác đã tự cho là mê muội,
chúng ta cũng nên nề lòng ông mà cho
ông ấy là mê-muội.

Nó đến quyền «hạn-mạn du ký »
của ông làm khi xưa, ông cười cười
nói lời lả :

— Cái quãng đời của tôi bây giờ
cũng vẫn nói vào « hạn mạn du ký »
chứ sao ?

Ông cười, ông Nhất Lang cũng cười,
tôi đọc đến đây cũng cười, cười lẩn,
cười lóc, cười vang cả nhà.... tôi
nghỉ đến thân thể ông Trác khi xưa,
phiêu-lưu bên Tàu, bên Nhật,... tôi
nghỉ đến thân thể ông Trác ngày nay,
du-lịch từ phủ nọ đến phủ kia, từ
tỉnh Bình-định đến tỉnh Thành-hóa !

TÚ - LY

Người làm nhà nên biết rằng:

CHỈ Ở 42, Rue de Takou MỚI CÓ

KIẾN-TRÚC-SƯ'

ARCHITECTES DIPLOMÉS

Chuyên môn về Kiều-nhà.

ĐÔ-HỦ-U-HIẾU

TAILLEUR DIPLOMÉ DE L'ÉCOLE INTERNATIONALE DE COUPE DE PARIS

N° 41 Rue du Chanoine

Coupe et façon impeccable et soignée adaptée à toutes
anatomies. Aucune augmentation sur les prix courants

Truyện-ngắn

HAI LẦN CHẾT

Của Thế-Lữ

Tôi hôm ấy, chúng tôi đi viếng một người bạn ở phố hàng Bột mới từ trần, lúc ra về đến giữa phố Sinh-tử thì trời đổ mưa, nên anh Tri rủ các bạn về nhà mình ngủ để mai dìu ma cho tiện.

Anh em lầu không họp mặt, truyện trò đến hơn 12 giờ đêm.

Câu truyện dồn cả vào sự nghiệp và tình nét Đàm-văn-Tâm, người thiệt mệnh.

Anh Tâm là một người thiếu niên thông thái, có khiếu về khoa học và đối với bạn là một người tử-tế thật thà. Anh ta không lấy vợ, cha mẹ mất sớm, bao nhiêu của cải của ông chủ ruột đã lại cho chỉ dùng vào công cuộc khão cứu mà chúng tôi biết là có giá trị. Tâm cùng cộng tác với anh Đinh-văn-Mão, một người bạn học cùng tri hướng với anh ta. Sự nghiệp về khoa học của Tâm đang chứng tỏ vẻ rực rỡ, thi bỗng không bệnh mà chết. Họ hàng không có, nên Mão dừng lên lo việc tang ma.

Cái chết đột nhiên của một người bạn còn trẻ gây cho chúng tôi một thứ cảm giác phảng phất, lo sợ, nhất là vì đêm ấy lại mưa gió sụt sùi. Tình vui dùa của anh Tinh cũng không làm bớt được vẻ lạnh lẽo, nặng nề trong gian phòng sáng bởi một cây đèn dầu hỏa. Tình nói:

— Chết sớm, càng được nghỉ sớm chứ sao?

— Anh thì anh chỉ thích nghỉ thôi. Giả có chết cũng không thiệt cho ai cả. Còn anh Tâm...

Tính gật đầu:

— Phải. Quốc dân thiệt mất một nhân tài... Rồi lại tiếp luộn:

— Nhưng sống khôn chết thiêng, hẵn ngài nhớ đến bọn ta, sẽ về phù hộ.

Một người bạn mắng:

— Chỉ nói nhảm, Anh này việc gì cũng đem pha trò...

— Kia! Pha trò đâu? Tôi nói thực đây. Tâm chẳng nhiệt-thành tin thuyết « Linh hồn hiền-hiệng » là gì? Phải không anh Ngón?

Tính gật:

— Phải. Tâm hay bàn về vấn đề ấy lắm. Cố lần hẹn tôi rằng khi nào chết sẽ về báo hiệu cho tôi biết. « Tôi chết, tôi sẽ về gài chân anh... »

— Y như trong sách của Camille Flammarion ấy nhỉ?

— Mà không phải là câu nói đùa!

Tính nói nửa thực nửa bối:

— Nếu vậy, có lẽ anh Tâm sắp hiện lên giữa chúng ta...

Mọi người cùng cười tháo lén một tiếng nhả, rồi cung ngòi im. Bên ngoài trời-át, tiếng rì-rào của mưa gió vẫn không ngoi. Anh Tri ngẫm nghĩ thế nào chợt se se nói:

— Ủ, thế ngô anh Tâm hiện hồn lên bay giờ thì sao?

Nhưng câu ấy không có ai trả lời, rơi vào trong vực yên lặng mất.

Bỗng nhà dưới có nấm, sáu tiếng gỗ cửa, tôi toan nói một câu, liền nín lại. Tiếng gỗ cửa ra ráng gấp, và cứ mạnh thêm.

Đức nói thầm:

— Hay là anh... Tâm về.

Tính: — Có lẽ nào?

Mọi người: — Ủ, có lẽ nào?

Nhưng chúng tôi đồng lòng lo sợ. Tiếng gỗ nhà dưới ra chiều thúc-

dục, — tiếng cửa mở rồi khép, rồi một lát, thằng nhỏ di lên, vừa ngái ngủ, vừa thưa vào:

— Thưa cậu, cậu Tâm lại chơi.

— Hừ. Cậu Tâm nào?

— Thưa, cậu Tâm hàng Bột.

Chúng tôi kinh ngạc nhìn nhau. Tri cau mày gắt:

— May nói láo. Còn cậu Tâm nào ở hàng Bột nữa? Sao mày không hỏi xem ai?

— Bầm, chính cậu Tâm..... Cậu đang di lên.

Chúng tôi như gặp luồng gió lạnh, nhìn ra thấy anh Tâm thực.

Tâm đứng ở khung cửa, đầu tóc bờ phờ, mặt mày ngơ ngác, minh măc bộ quần áo trắng dài là bộ mặc cho anh ta lúc dặt nằm trong áo quan. Hơn một phút, chúng tôi không ai nói gì, ngồi dựa ra như bị đánh thối miên. Sau một người bạn di dạo lấy tiếng đồng-dạc hỏi:

— Nhândanhthanhbằng-hưuthiêng-liêngcủa chúng ta, tôi xin hỏi vong-hồn Đàm-văn-Tâm có oan-ức điều gì không?

Tâm, hay linh-hồn hiền-hiện của Tâm không đáp, cứ trán-trâa nhìn chúng tôi một lúc lâu.

— Tôi không ngờ đâu lại thấy những điều cay độc, mía-mai đến như thế... Tôi tưởng phát điên lên

— Tôi đã bảo tôi còn sống mà! Sống như các anh, thực thế.

— Ủ, chúng tôi muốn tin rằng thế, song anh Tâm đã chết thực, đã có giấy chứng nhận chòn, chúng tôi cũng đã đến viếng....

— Nhưng tôi chưa chết. Tôi ở trong sảng dậy dày.

— Thế còn anh Mão ngồi coi bên sảng? Anh ấy đâu?

Tâm bóp trán thở dài. Bỗng ngừng phắt lên, hai mắt lóng lánh, đột-ngoét nói :

— Mão chết rồi. Phải, chết rồi! Mà chính tôi, tôi, các anh nghe chưa? Tôi giết nó đấy.....

— Sao lúc chập tối chúng tôi còn thấy anh Mão khỏe, chúng tôi lại nhận rõ mặt anh trong sảng?

— Nhưng tôi vừa giết Mão xong, giết vì bất-bình, vì dien-dai.... Các anh hãy ngồi yên, tôi kể đầu đuôi cho nghe. Tôi thực là một người khờ sốt hết sức!

Rồi Tâm ôm mặt se sể khóc trước năm bộ mặt kinh dị của chúng tôi. Một lúc lâu, anh ta mới lại nói:

— « Tôi không ngờ đâu lại thấy những điều cay độc, mía-mai đến như thế... Tôi tưởng phát điên lên

Tâm đứng ở khung cửa....

Tiếng đồng-dạc lại hỏi lên lần thứ hai:

— Nhândanhthanhbằng-hưuthiêng-liêng... tôi xin hỏi vong-hồn....

Thì Tâm bỗng đưa tay gạt đi, díu nét mặt lại rồi thong thả nói :

— Tôi không phải là vong-hồn. Vì tôi chưa chết.

Chúng tôi vẫn không hiểu. Tâm lại nói :

— Phải. Tôi còn sống. Còn sống thực, có xương, có thịt, có máu chảy trong mạch....chứ không phải là một vật hư vô.....

Rồi Tâm yên lặng tiến lên, nhìn hết mọi người, một cách soi-mói dò xét, rồi lại kéo một chiếc ghế ngồi. Chúng tôi bắt giác rùng rợn cả ra, thi Tâm buôn rầu, mím cười, nói:

— Không. Tôi không chết đâu, tôi chưa chết. Tôi muốn... tôi hỏi các anh : Tôi có thể tin ở sự kín-dảo của các anh được không? Tôi có thể tin ở linh-bằng-hữu-thiêng-liêng của chúng ta mà anh Đào vừa nói, được không?

Chúng tôi trả lời :

— Được. Nếu anh có oan-ức điều gì....

Mão là người thương tôi hơn cả. Cố ngòi dâu người bạn thân-thiết ấy lại là một giống sài lang.

« Năm năm về trước, nguyên tôi vẫn mang một chứng bệnh thần-kinh thường khi đang yên bỗng lẩn dung ra bất tỉnh. Nhưng từ khi ông chủ tôi mất, bệnh ấy như khỏi dứt, tôi không để ý đến nữa, — rồi quên băng di. Bệnh đó tôi nay lại phát khởi lén xem chừng nặng hơn trước nhiều lắm, mấy ngày trước tôi thấy những triệu chứng thứ nhất và bắt đầu lo, — song tôi vì bận viết một bài khảo biện rất dài cho một tạp-chí chữ Pháp, nên không kịp nói truyện với Mão. Ba giờ sáng hôm nay, lúc buông bút đi ngủ, bỗng tôi sần mặt lại, ngã gục xuống rồi lồ lồ lịm...

« Lúc mở mắt ra thì thấy mình bị ép hai bên trong một sói tối và khó thở. Tôi định tâm vừa nghĩ vừa sờ soạng mãi mới biết là mình nằm trong säng. Nhụy trông lên thấy mờ-mờ có ánh lóe soi vào hai bên nắp säng và lắng tai còn nghe thấy quả lắc đồng-hồ tick-tack dưa với chuông diêm muối hai tiếng. Tôi đoán rằng tôi ngất đi đã lâu lắm — vì bụng thấy dời dữ — có lẽ mọi người tưởng chết thực và đã cho mình vào säng sấp súra dem chôn. Tôi nâng nắp säng thi thấy còn mỏ, bèn yên lặng ngồi lên. Lúc ấy mới biếtlàmười mốt giờ đêm. Mão đang xem một tờ giấy bông quay ngoắt lại, kêu lên một tiếng sê. Tôi cười dề cho hắn khỏi sợ và nói :

— Tôi không chết đâu... Sống đây mà!

« Mão vẫn chừng mắt nhìn tôi. Thấy tôi cười nói tinh-hiền và gọi anh ta bằng bần nắp säng đỡ tôi dậy, thi như đã hơi định trí. Hắn nhìn tờ giấy mà tôi nhận ra là tờ di chúc » rồi lại nhìn tôi. Bỗng nhiên hắn đảo bước lén bên chiếc quan tài, mắt long lanh một cách lạ thường, rồi nhanh tay ấn mạnh tôi xuống rồi day nắp säng lại.

« Trước tôi còn ngòi hán hoảng hốt vì sợ hãi quá, sau bỗng nghĩ ra một điều rất ghê gớm: Mão muốn giết tôi !

« Phải rồi... từ « chúc thư » mà hắn làm bộ không nói đến bao giờ... cái già-tài quan-trọng của tôi... mà đã với mọi người thi tôi đã chết. Phải. Tôi chết là hắn được hưởng, mà tôi đã không chết thực thì hắn giúp tôi chết nhẫn-thể, ai biết đấy là đâu ?

« Trong có một giấy đồng-hồ mà tôi cũng thoáng thấy được cái kẽ hiềm dọc của bạn với cái tình thế nguy hiểm bấy giờ. Tôi cầm giận không biết ngàn nào, nắm nát tay lên cái nắp säng, nhưng cái nắp bật hé được lén lại bị ăn xuống. Chân tôi không bị buộc trói theo như thói thường trong lúc khâm-liệm, nhưng không thể cù-dòng được dề. Bên ngoài, tôi nghe thấy tiếng chân voi vang chạy xa dần. Tôi đoán chắc hắn di tìm cái gi để dè lén mặt säng cho nặng thêm. Nhận cơ hội tôi thét lên một tiếng thật dữ, dập một cái hết sức mạnh, nắp säng bật ra một chỗ, tôi ngòi dậy thi hắn đã tiến đến, cái ống tiêm thuốc độc cầm ở một tay. Tôi

vùng đứng lên, vừa sợ vừa giận, hắn bước tới, tôi liền níu lấy tóc, nghiến răng ấn đầu hắn rồi nhảy xô lại đè lên mình hắn: cái ống tiêm rơi xuống, vỡ tan ra. Hắn bị tôi cưỡi lên ngực, hai cánh tay bị dập dưới đầu gối tôi, và cõi, bị hai bàn tay tôi thắt vào đền hai mươi phút. Tôi càng nhìn cái mặt thú của nó, cái mặt mà mới mấy hôm trước, tôi còn yêu quý, thì con giận cứ bốc lên mãi, tôi bóp cổ nó mà không rõ là mình làm gì. Lúc nó đã tắt thở rồi, tôi mới buông tay ra. Lúc ấy đúng mươi hai rưỡi.

«Tôi không sợ hãi, không hối hận, không với vàng, vì không cho sự giết thẳng khôn ấy là một tội ác. Tôi xốc nó lên, bỏ vào säng đáy nắp lại tủ, từ từ xếp it tiền bạc, giấy má, định reo lên một mối bí mật, rồi đi.

«Nhưng tôi nghĩ lại ngay, nên thuê xe đến gọi anh Tri kề cho anh nghe để cùng với anh khu xíu việc này... Lúc tôi vừa bước lên đây, trông thấy các anh, tôi thút thít rắng hỏi có ý nghĩ-ngờ các anh...đồng lòng với Mão. Bởi vì....các anh xét hộ, tôi bị một kẻ, tâm giao duy nhất xú với tôi một cách ghê gớm như thế... là cho tôi trưởng phát điện lên măt, tôi trổng rắng ở đời này thế cả.... họ thấy lợi là họ quên cả tình nghĩa... Các anh tha-thứ sự nghĩ-ngờ ấy cho tôi. »

Tâm nói đoạn thở dài một tiếng rất cay đắng, gục đầu xuống süt-süt. Chúng tôi ngồi lặng nhìn nhau....

Bên ấy, chúng tôi không ngủ, sau bàn ném dề anh Tâm ở yên một chỗ, dựa theo cái ý-kien mà Tâm

dã nghĩ tới, soay việc án-mang kia thành một thiên bí-mật dề không ai dò được manh-mối ra sao.

Chúng tôi làm như người ngạc nhiên trước nhất về truyện này, di trinh các nhà chuyên-trách đến khám xét chỗ ở của Tâm và thản-nhiên, trả lời rất khéo những câu hỏi mà chúng tôi đã đoán biêt từ trước.

Bỗng nhiên, ngày sáng hôm ấy, đang khi tra vấn kỵ-lưỡng thi anh Tâm lại lù lù hiện ra, nói rằng mình đã vờn xuốt đêm, rồi đêm kẽ hết đầu đuôi việc sảy ra đêm trước.

— Tôi đã giải người, các ông dẫn ngay tôi vào ngục.

Bó là câu nói sau cùng của anh ta.

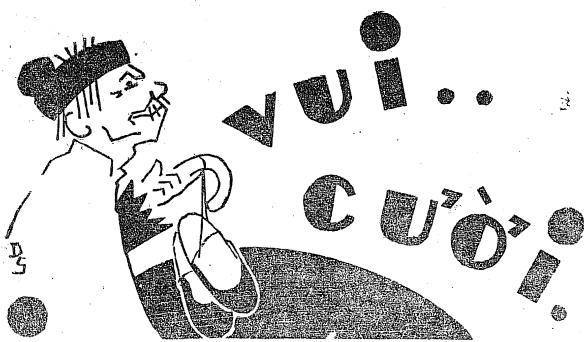
Cuộc thảm-vấn, chúng tôi cố chạy cho mau chóng và rất công minh, nên một tháng sau, lúc ra tòa, Đàm

văn-Tâm được trắng án. Chúng tôi cũng không được vui mừng lắm, vì Tâm vẫn giữ vẻ nhẫn-nhục, rầu-rĩ như hôm mới bước chân vào dè-la.

Anh ta cảm ơn công săn-sóc của chúng tôi, rồi tự giam mình trong gian nhà phồ hàng Bột, nhất định không tiếp ai cả, sống ở đấy một cách thầm-vung-cứng, được như muốn cho người ta quên mình đi.

Một hôm, người dầy tờ già của Tâm đến nhà anh Tri nói rằng chả minh đã hai hôm nay ở lại trong phòng. Chúng tôi đến, phà cửa vào xem thì thấy anh ta gục đầu lên bàn trên một tờ chúc-thư dề của-cái lại cho các viện tế-bàn, người lạnh ngắt và cứng đờ.

Lần này thi anh Tâm chết thật,
THE-LÚ

Thi vui cười

Của N.H.-Thanh Phúc-yên

Văn tâ chán.

Cậu Hai phải làm một bài luận tả hình dung con chó của cậu. Bố trán đến gần mặt giò, cậu nói:

«Con chó của tôi thì den. Tên nó là Quít. Lông nó thì quăn. Khi tôi muốn nghịch nó, tôi kêu : «quit! quit!». Khi tôi không muốn nghịch nó, tôi chẳng nói gì cả. Khi nào tôi lại muốn nghịch nó, tôi lại kêu : «quit! quit!».

Của T.-Khanh Nam-định

Ngâm sô (thơ).

Gấp buổi cao hùng, một khách đã sầu, và được cuốn lè-súi, giở ra ngâm vang lên một bài, tiếng kêu như lệnh vỗ, run run mà cảm động :

Cái sán (thân) bèo bọt nà (là) sán nge- noài (lợt loài).

Ao thuần (xuân) tan tura (chán chúa) vì ai, Đời thuần thanh (xuân xanh) cõng nà (là) đời vỗ ruyễn.

Con tao lêu (trêu) người, Kiếp người lảng-lý (nặng no), Sương (thông) nhau si (thì) thợ (sợ) ghét nhau si (thì) dàn, Tời (trời) thanh (xanh) ôi hối tời thanh, Bảy ra cái cuộc tung (chung) tình nám (làm) chí?

Của M.V.-Tinh Saigon

Dố-dần.

Thằng cu lên năm tuổi, hỏi me : «Mẹ ơi, con đẻ vào độ mấy giờ nhỉ?» «Gần năm giờ sáng, con à!» «Con chắc tết bắc giờ, cậu di chui chưa về, còn mẹ thì còn ngủ chứ gì, phải không?»

Của N.B.-Long Bắc-ninh

I.-Đoán xem.

— Tôi mất cái đồng hồ đã sáu tháng nay, hết sicc tìm cõng vỗ công hiệu. Sáng hôm nay, tôi tình cõi dở đến một cái áo gi-le mà từ dạo ấy tôi không mặc, tôi liền tìm thấy..., đồ anh biết, tôi tìm thấy gì?

— Thị cái đồng hồ ấy chứ gì? — Không, tôi thấy cái lỗ thủng ở túi áo nõi dỗ làm mất cái đồng hồ ấy....

Của L.D.-Biêng Moncay

Cậu hóm.

— Con muỗn...?

— Muỗn gi?

— Ba biết chữ «Vân-câu» ở trong Phong-Hoa là gì không? Con biết cơ (cậu con muỗn xin kهو nhưng còn sợ đỡ).

— Ủ, con thử nói ba nghe?

— Vân-câu là mây chô, — mây chô là cho mây. Vây ba cho con kẹp mây. (Thầy phán nghiêm cầm miếng kẹp đê hâm, vì thầy vừa làm xong một khói, dành đưa cho cậu hóm vậy).

Của N.T.K.-Chi Hanoi

I.-Hồi thật mắt lóng.

Em — Hôm qua «súng bắn...» chỉ ở đâu nhỉ?

Chi — Sao em lại ăn nói cản thế? Chi có chim giài, làm dỗ đâu mà em lại bảo là «súng bắn» chi?

Em — Chết nỗi, chi nhầm to. Em bảo rằng lúe súng bắn mươi giờ thì chỉ ở đâu kia mà.

II.-Võ quát dầy, móng tay nhọn.

Hàng rào — Ai thịt chó, chả chó mu...aa??

Khách gọi — Chó.

Hàng rào — Ai chó đấy?

Vô-dadah

I.-Ai sô vợ nhất?

Sir cu ngồi dàm đạo với mấy người khách.

Có người nói câu truyện rồi hỏi :

«Trong đám ta dây ai sô vợ nhất?»

Chưa ai kịp đáp, thì sir cu đã nhận ngay rằng :

«Tôi dây sô vợ nhất».

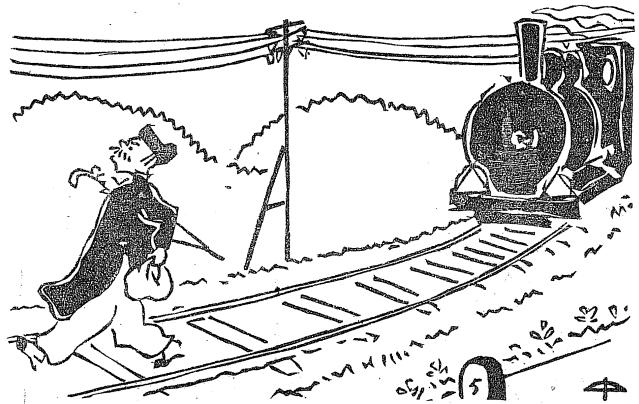
Mọi người đều lấy làm lạ, hỏi :

«Sir cu vợ đâu mà sô?»

Sir cu nói :

«Tôi sô vợ đến nỗi không dám lấy vợ nữa kia mà!»

CHẮC CHÂN LÂM

Con đường này, tiện thật. Đi ở đây còn sợ gì ô-tô cán nữa — khỏi sợ chết vì nạn ô-tô.

II.-Chúng khôi lạc đàn.

Hai người ngồi ăn cơm với nhau. Ở trong mâm ngon nhất có nấm con chum sê ria. Một người ăn hết bốn rót mời người kia.

Người kia nói : «thôi mời ông xoi nỗi đi, cho chúng khôi lạc đàn»

Thể-lệ cuộc thi vui cười và thi tranh khôi-hài.

Mỗi bài không được quá 30 giòng. Tranh vẽ chiều ngang 12 phân tây, chiều cao 10 phân.

Mỗi kỳ sẽ đăng lên những bài và tranh mà báo-xã xã là hay nhất.

Giải thường (về 5 số 62, 63, 64, 65, 66)

a) vේ cuộc thi vui cười.

Giải nhất : các thứ sáu : đăng giá 3500

Giải nhì : các thứ sáu đăng giá 2.00

b) vේ cuộc thi tranh.

Giải nhất : các thứ sáu đăng giá 3.000

Bản-hảo sẽ gửi cho những người được thiêng một cái phiếu lấy sách và cái bảng kê các thứ sách tây, mâm của một hiệu sách. Khi các bạn sẽ chọn trong đó, moan quyền nào thì gửi phiếu lại hiệu sách đó, lấy sách. Các bạn muốn lấy giấy bút hay đồ đạc trong hiệu đó cũng được miễn sao cho đủ số tiền thi thôi. Tiền gửi về phần các bạn chịu. Hoặc các bạn muốn đổi lấy báo biển không lấy sách cũng được.

Thi vui cười

Danh sách

Cô-N.T.-Cần Yên-viên : 2 bài — N.T.-Kim-Chi Hanoi : 4 bài — H.B.-Saigon : 3 bài — Cam-Nhung : 4 tranh, 2 bài.

O.O.-Du-Hoài Hanoi : 3 bài — P.-Cánh Hải-phong : 2 tranh — T.C.-Banka : 8 bài — D.-Ho-An Vinh : 6 bài — V.-Danh Hanoi : 3 bài — N.D.-Loan Haiphong : 1 tranh, 4 bài — Bach-Huy Hanoi : 3 bài — Bùi-An Vinh : 2 tranh, 2 bài — H.V.-Tuy Vinh : 6 bài — V.C.-Hanh Saigon : 14 bài — L.D.-Biêng Moncay : 6 bài — P.N.-Tuân Hanoi : 1 tranh, 2 bài — G.C.-Vinh : 2 bài — N.B.-Long Binh-ninh : 10 bài — T.H.-Giới Tam-ký : 7 bài — T.M.-Thống Vịnh-yên : 3 bài — N.N.-Loan Hanoi : 3 bài — V.-Danh : 2 bài — H.T.-Tich Hung-yên : 3 bài — L.-Ninh Hanoi : 1 tranh — V.T.-Hung Namdinh : 2 bài — T.V.-Bích Văn-nam : 2 tranh — V.V.-Chí Hanoi : 2 tranh — T.Q.-Cán Hanoi : 2 tranh — N.V.-Đavong : 7 tranh — N.V.-Thám Uông-bi : 4 bài — Phuong-Chi : 3 bài — D.-Tuyênn Hanoi : 1 tranh — N.L.-Hanoi : 4 bài — N.B.-H. Hanoi : 3 bài — L.H.-Phú Hanoi : 2 tranh, 3 bài — P.T.Ph.Thái-nguyễn : 3 bài — D.N.-Hà Hanoi : 4 bài — V.D.Trung Hà-dông : 4 bài — N.-Chấn Gia-lộ : 6 bài — T.S.-Phan Hưng-Nhà : 2 bài — D.T.-Hoành Uông-bi : 4 bài — N.T.-Nhân Việt-tri : 1 tranh, 2 bài — Nhuệ-Giang Hải-duong : 2 bài — T.M.-Saigon : 3 bài — Washington Hué : 1 bài, 1 tranh — N.Q.-Tiến Hanoi : 1 tranh — P.X.-Ngân Hanoi : 2 tranh, 15 bài — D.-Tuyênn : 4 tranh — T.V.-Lương Tuyênn-quang : 3 bài — Thụy-Khanh Nam-dinh : 1 bài — Văn-An Phú-thụy : 5 bài — N.-Thanh Phúc-yên : 5 bài — L.N.-Cát Hanoi : 7 tranh — V.T.-Ba 5 tranh và 3 tranh — N.H. : 1 tranh — Th.-Đào Thành-hoa : 3 tranh — T.-Chinh : 3 tranh — Thuận-Phong : 2 tranh, 2 bài — P.V.-Ninh Hanoi : 3 tranh.

CUỘC..

Mục nói bông-lông của T.N. D. B.

Thiệp-Nghiệp Dân-Báo hình như hay nhất có mục « Nói giờ trời » nghĩa là nói bông-lông của Phó-Chi.

Kè thi cúng còn tiêu-thuyết « Dưới trăng » của Cố-ngã (dùng làm với cố Ngã). Nhưng lại dâng vào lòng tờ báo (nói thế là vì không biết đó là trang 2, trang 3 hay trang 4, các báo hàng ngày, ngày nay họ biến số trang mỗi báo một lối) Thành thử độc-giả làm, trưởng là một ô quảng cáo của chí Hằng.

Tiêu-thuyết đó, ông Cố-ngã chỉ đề tặng các bạn, các em gái ông, thí các bạn các em gái ông có mà đọc. Hình như hay lắm đấy.

NHỊ-LINH

Báo Khoa-Học cứng-cứng

Báo Khoa-Học vẫn khá, ông Nguyễn-công-Tiểu vẫn có chân trong viện Khoa-học Đông-duong và vẫn nêu cái chức ấy lên báo như thường, chưa chịu bỏ đi, khắc nào con rùa « cứng-cứng » không chịu rút đầu vào mai, mặc cho người ta đốt.

NHẤT-LINH

Chẳng kém gì Thiệp-Nghiệp và Đông-Phương

Ai ai cũng kêu ở Hà-thành vồ lồ báo.

Nhưng dễ chua ai biết rằng lại sấp-sứa ra đời hai tờ báo nữa: Đồ-lè báo và Mại-ngư báo.

Tờ phiền-bá Đồ-lè sẽ theo chủ-nghĩa mới, và sẽ xuất-bản vào ngày mồng một, mồng sáu, mười mốt, mười sáu, băm mốt, băm sáu (ngày mốt, ngày sáu).

Giúp việc biên-tập sẽ có Thịt nhàn, Bò nhàn, Dê nhàn, Cừu nhàn, Dao phay nhàn, Bàn mồ nhàn, Cán cán nhàn, Quả tạ nhàn, Chầy nhàn, Cối nhàn.

Tờ nhật-báo Mại-ngư sẽ theo chủ-nghĩa cũ. Vì thế nên luôn luôn sẽ cùng báo Đồ-lè đấu khẩu và đấu bút, để bênh-vực chủ-nghĩa và quyền-lợi riêng của mình.

Chủ-bút báo Mại-ngư sẽ là Cá nhân. Và trong bọn trợ-bút sẽ có Thót nhàn, Rô nhàn, Bọ gáy nhàn, Mè nhàn, Buông nhàn, Neo nhàn v.v...

Chúng ta hãy chờ xem, Cuộc khai chiến sẽ rất hăng hái.

NHỊ-LINH

ĐỀ BIỂU CÁC BẠN MUA DÀI HẠN

**PHỤ-TRƯỞNG
PHONG-HÓA số 1**

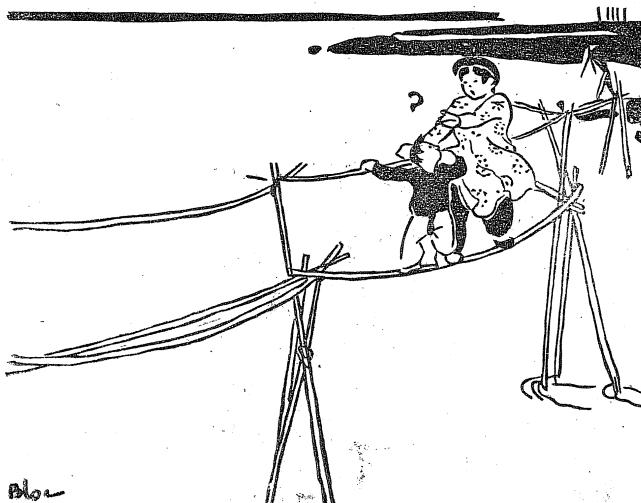
đến ngày 6 tháng 10 tây
sẽ ra cùng với số Trung-Thu
SẼ ĐÁNG TRUYỀN CỦA KHÁI-HƯNG
Bán lẻ: 3 xu một số.

HIỆU

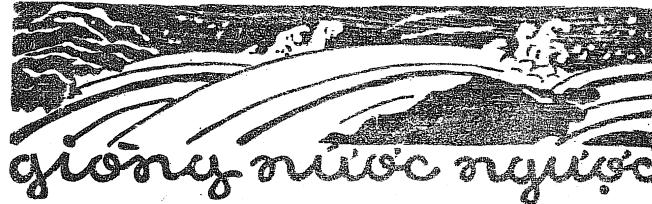
CU'-HÀI

51, Phố Hàng Đào
Có máy chuyên dệt áo
Chemisettes de Tennis
và các kiểu áo Sport
Đẹp như của Tây. Bán
buôn, bán lẻ, giá hạ.

KHÓ NGHĨ

...oi vội lầm, cậu em cũng đánh sang một bên cho tôi lên trước.
Cậu bé? ???

ĐỀ BÚC TRANH CỦA HỌA-SĨ NAM-SƠN « cõ Bé với tờ Phong-Hoa »

Quái! Cô con gái nhà ai,
Tháng trong ngờ-ngo' như người
quen-quen....

Tóc rẽ tre sắc đèn nhanh-nhanh.

Chùm đầu như tăm linh Thụy-khuê.

Mẫu da nhòn-nhợt phấn se,

Cặp môi dỗ loet, dỗ lòe yến-chi.

Cặp mắt lươn lâm-liy, úy-mị,

Điểm dôi mi si-sị ngù ngày.

Bàn tay chuối mǎn xinh thay!

Bắp tay nhỏ nhắn như chày đầm eua.

Cô ngồi tếu, thần thò nét mặt,

Hึng mắt nhìn phảng-phất nơi mò?

Cô xem Phong-Hoa, ư cô?

Miệng hoa sao chẳng thấy nhô nụ
cười!

Tay chống né, sao người ngó-ngo'?

Như tè-mé, tần-mẫn sự đời!

Ôc cõ hay nó rối bời,

Như lèn tே rậm tăi sūm-sđa!

Hay cõ nghĩ: ai là Tú-Mõ?

Mà vẫn thơ sòm-sò quái ranh!

Ái là Cả Mõc Nam-thanh?

Trên « Giồng nước ngược » thư tình
đồi trao.

Hay cõ hỏi: anh nào họa-si,

Nết dan thanh chử ký Đông-Son.

Ngồi rồi phóng bút vê-vòn,

Nên tranh chẽ riệu bông lơn người
đời.

Hay cõ tưởng cõ Mai, cậu Lộ,

Nửa chừng xuân đang cuộc ái-ân.

Trách Khái-Hưng độc vò ngắn,

Nó làm rẽ Tân chia Tân cho dang!

Hay cõ hỏi ngôi hàng tướng-sô,

Thay Tú-ly lú đó là ai?

Để cõ tìm đến xem chơi,

Cho hay duyên số ông trời định sao.

Hay cõ lại tào-lao dó hứ,
Báo trên bàn, tay giữ, tay che;
Kỳ tình dốt toét toé loe,
Có khú hai chữ A, B chẳng tường...
Nhìn kỹ mặt dẽ thường g chinh phải,
Đích cõ mì h giả gái Việt-nam!
Phải chăng cùng họ cùng làng,
Với cõ Ni-ật-bản rao hàng ruợu bia!

TÚ-MÕ

GỬI CHÀNG TÚ-MÕ

Nghe thấy nói Hà-thành Tú-Lý-tú,

ít lâu nay thường lấy số tử-vi,

Dẫu Ma-Y sống lại cũng không bi,

Chỉ khác cái: hẽ biết người là đoán

dung.

Còn không biết thì chàng lủng-tungan,

Chẳng khác người, chàng cũng nói mò,

Song lòng riêng, riêng vẫn còn ngờ:

Tú-Lý từ bao giờ đến thế?

Thực hay giả muốn bết ra cung dẽ,

Lấy ngay mình ra để thử tài,

Hỏi: « Nam-thanh Cả-Mõc là ai? »

Để có nhẽ không hai người biết.

Chàng Tú-Mõ, thiếp nhớ một việc,

Hắn yêu nhau chẳng tiếc công trình,

Cùng Tú-Lý, nói hộ khách tình,

Xin cho bạn Nam-thanh lá số.

Trong tiền định, dù hay dù dở,

Cũng thực tình nói rõ cho nhau;

Nào đâu là việc trước, việc sau?

Rồi xin sõ « hay đầu thường đó »,

Chàng Tú-Mõ, xin chàng chịu khó,

Chớ ngại lời, nói hộ cho xong,

Tiện đây: cảm tạ ơn long!

PHẠM-THỊ-CÀ-MÕC
Nam-dịnh

ĐIỂM BÁO..

Thứ bệnh lạ

Ông Nguyễn-hữu-Tư ở Thanh-hóa, nhân mắc mọi thứ bệnh lạ, viết thư hỏi thuốc báo Khoa-Học của ông Nguyễn-công-Tiểu. Ta nên ngồi lặng yên nghe ông kể chứng bệnh:

« Tôi chẳng may bị bệnh này đã hơn hai năm nay, không biết là bệnh gì, mặt tôi bao giờ cũng xanh như lá chuối, nhưng chỉ lạ trong mình tôi thì được khỏe mạnh luôn, quanh năm không ốm qua, ăn ngủ được ».

Phàm người ta ăn không ăn được là do bệnh hư ti, ngủ không ngủ được là do bệnh hàn-kinh, đến như ông ăn ngủ được quanh năm không ốm, thì có lẽ ông mắc bệnh... khỏe mạnh đấy ông a.

Dù sao, ông có muốn chữa khỏi thứ bệnh của ông, tôi mách dùm ông lang Từ-ngọc-Liên: ông cứ đến mua một vài liều thuốc là thấy kiếu-hiệu.

TÚ-LY

THIẾU MỘT THỦ

Mười ông bạn thân, ông A, ông B, ông C, ông D, v.v... một hôm nghĩ ra được một ý kiến lạ: viết sách, in ra bán để cho văn-giới nước nhà thêm được mười tên mới nữa.

Nghĩ vậy, rồi các ông về lục những bức thư cũ ra, sửa chữa qua loa, rồi lại đem in. Ngoài bìa các ông để:

Sogn giả: Nguyễn-văn-A

Khởi sáng giả: Trần-văn-B

Tân trợ giả: Lê-văn-C

Bồ định giả: Ngô-mạnh-D

Đề tự giả: Đinh-văn-Đ

Đề bại giả: Hoàng-văn-E

Giới thiệu giả: Đỗ-văn-G

Phê bình giả: Đinh-văn-H

Xuất bản giả: Vũ-văn-I

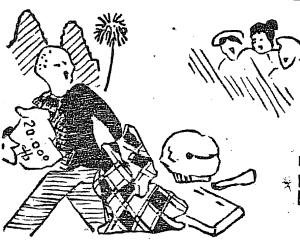
Ấn loát giả: Lung-duy-K

In xong rồi gửi bán khắp các cửa hàng sách. Các ông ở nhà ngóng-óng đợi tin: đoán chắc quốc-dân hoan nghênh sách các ông một cách đặc biệt.

Nhưng một tháng, hai tháng không có ma nào mua sách các ông cả. Lẽ cõ nhiên.

Ngoài bìa, các ông đều lên nhiều thứ « giả » lầm, nhưng các ông quên hẳn một thứ giả cần nhất... tức là thứ độc-giả.

VÔ DANH

— Cà sá và túi bạc

Bác-Sỹ NGUYỄN-VĂN-LỰYEN
8, rue Citadelle. Téléphone: 304

CHỮA BỆNH BẰNG DIỆN
CHỮA MỌI BỆNH VÀ CHUYÊN
CHỮA BỆNH BẢN BA CON TRẺ

số 8 phố Đường-Thành
(Đường Cửa-dòng sau phố Xe-Điển)
HANOI

Tiếp theo tranh của Trương-Üng

CÂU TRYỆN CÒ TÍCH HAY LÀ

TRUYỀN BỐN NGƯỜI NÀNG DÂU ANNAM

Ngày xưa, một nhà kia, có một mẹ và bốn người con trai. Bà mẹ là người rất hiền-tù, bốn người con đều là những người con có hiếu. Cảnh gia-dinh trên thuận, dưới hòa, thực là đầm-ấm, vui-vẻ. Mà giá chỉ có từng ấy người, thì cảnh gia-dinh còn đầm-ấm, vui-vẻ mãi. Nhưng tiếc thay, một ngày kia, các cậu con trai lại cù kẽ liếp nhau mãi mà...lấy vợ.

Bầu tiên là người anh cả. Cậu này cưới một cô vợ, mà họ-hàng làng-nuôi, ai cũng khen là người ngoan-não, nết-na. Nhưng từ ngày có dâu về nhà chồng thì trong cái cảnh gia-dinh yên tĩnh kia, đã thấy tiếng sô-sát. Không rõ có dâu ăn ở làm sao, mà bà mẹ đem lòng ngờ con chỉ có ý bênh vợ cậu con đem lòng ngõ mẹ chỉ có ý dây-dọa vợ mình. Cố vợ lại nay thô-thê với chồng rằng bà cụ ác-nghiệt, rút cục cậu con cũng yêu trí rääg mẹ mình ác-nghiệt.

Rồi vợ xui chồng — chồng nghe vợ — hai vợ chồng bàn hanh nằng-nặc xin ra ở riêng. Bà cụ không biết làm thế nào, hành phải chia nhà, chia ruộng cho hai vợ chồng ra ở riêng vậy.

Thế là trong nhà còn có bốn người, cảnh gia-dinh lại vui-vẻ như cũ. Nhưng mà không được bao lâu, lại đến lượt người con thứ hai lấy vợ.

Cô vợ này cũng là một cô ngoan-não, nết-na, chẳng kém gì vợ người anh cả. Nhưng không bết tại sao, cô về nhà chồng được ít lâu, mẹ lại ngõ con, con lại ngõ mẹ, mẹ cho con là bênh vợ, con cho mẹ là ác-nghiệt. Rút cục hai vợ chồng lại xin ra ở riêng, chia ruộng, chia nhà rồi đến ở chung với hai vợ chồng người anh cả.

Thế là trong nhà còn có ba người, cảnh gia-dinh lại thuận-hòa, vui-vẻ. Được ít lâu, người con thứ ba lấy vợ. Cô vợ cũng là một cô ngoan-não, nết-na. Nhưng được ít lâu, mẹ lại ngõ con, con lại ngõ mẹ, —

hai vợ chồng anh ba lại chia nhà, chia ruộng rồi đến ở chung với hai anh trước.

Thế là trong nhà còn có hai người. Cảnh gia-dinh lại thuận-hòa, vui-vẻ.

Nhưng, người con thứ tư lại lấy vợ, có vợ lại là một cô thật ngoan-não, nết-na. Nhưng lùi rào cũng thế, cũng ngõ-vực, cũng xin ra ở riêng. Hai vợ chồng lại chia ruộng, chia nhà rồi đến ở chung với ba anh trước.

Thế là trong nhà còn có một bà mẹ. Cảnh gia-dinh lần này tự-nhiên là không vui-vẻ, thuận-hòa như trước nữa, vì bà cụ có một mình thi thuận-hòa, vui-vẻ với ai.

Đây nói về bốn anh em bỏ mẹ ra ở chung với nhau một nhà; thực là vui-vẻ, thực là đầm-ấm. Mà lần này ăn ở chung với nhau chắc thực là thật bền, vì không còn ai mà ngõ-vực nữa.

Nhưng được ít lâu, vợ anh cả tự

nhiên ghét vợ anh hai, vợ anh hai tự-nhiên ghét vợ anh ba, vợ anh ba tự-nhiên ghét vợ anh tư, vợ anh tư tự-nhiên ghét vợ anh cả, rồi bốn vợ tự-nhiên sinh ghét lẫn nhau.

Vợ anh cả bảo chồng rằng vợ anh hai, ba, tư tồi, — vợ anh hai bảo chồng rằng vợ anh cả, ba, tư tồi, — vợ anh ba bảo chồng rằng vợ anh cả, hai, tư tồi, — vợ anh tư bảo chồng rằng vợ anh cả, hai, ba tồi. Rồi các bà khéo thế nào để đến nỗi anh cả sinh ghét anh hai, anh ba sinh ghét anh tư, anh tư sinh ghét anh cả, rồi bốn anh em sinh ghét lẫn nhau...

Rồi vợ chồng anh cả ra ở riêng. Ít lâu vợ chồng anh hai ra ở riêng. Ít lâu nữa, vợ chồng anh ba ra ở riêng. Còn vợ chồng anh tư thì không, vì như thế là ở riêng rồi.

Lại nói về bà cụ, từ khi bốn con với bốn nàng dâu ra ở riêng, bà không hiểu tại sao bốn nàng dâu đều là bốn cô ngoan-não, nết-na, — bốn con đều là những con có hiếu, mà lại sảy ra được cơ sự như thế này! Rồi bà nhớ đâu, nhớ con, bà khóc — phần thi giờ-nửa tuỗi tác, một mình làm ăn vất-vả, nên được ít lâu, bà ôm nặng rồi bà từ giã cõi đời.

Được tin bà chết — bốn người con và bốn người nàng dâu vội-vàng chạy đến, rồi người thi mua quan, kẻ sắm mũ gáy, người thi giết lợn, kẻ thi mổ bò, làm miếng chay linh-dinh, to-tát. Thiên-hạ ai cũng khen là bốn người con có hiếu.

Đến khi dòng dù mọi người dự tiệc, bốn nàng dâu bèn khấn trắng, áo sô, ra ôm lấy quan tài rồi cùng nhau cất tiếng khóc-lóc rất thảm-thết, rất xót thương.

Ai ai thấy thế cũng đều khen là bốn nàng dâu hiếu-thảo, trên đời hiếm có — mà ba cụ chết dưới suối vàng có khôn thiêng chắc hẳn cũng được mát lòng.

VIỆT-SINH

DANH SÁCH NHƯ'NG NGƯỜI THU'ỒNG

- 1º) Cô Nguyễn-thị Hồng Loan 3 rue des Graines Hanoi, đoàn trung 8 truyện, giải nhất của báo Phong-Hoa: hai chục bài, một năm báo Phong-Hoa, một quyền lão báu mօi tên (giấy thường hạng) một quyền Vàng và Máo của Phè-Lú và một quyền sách in nhung truyện ngắn được truy cập.
- 2º) Ô. Trịnh-h. Lẽ 16 rue Takou Hanoi, đoàn trung 7 truyện, giải nhì của hiệu Hương-Ký, 1 bức ảnh phóng đại 1m2 x 0,80 giá 35\$.
- 3º) Ô. Phan Bình 32 Route de Khâm-thien Hadong đoàn trung 6 truyện, giải ba của hiệu Đỗ-Đỗ-Huân : 2 lá phiếu trừ 40%, một lá về mờ bùi quẩn áo rét, một lá về mờ bùi quần áo ngực vào quãng 20\$00.
- 4º) Cô Hiếu 7 Rue des Tubercules Hanoi, đoàn trung 5 truyện, giải trứ của hiệu Hương-Ký : 1 cái ảnh trang mօi giá 15\$00
- 5º) Ông già-Khương. làng Ngọc-xuyên, tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long, (Poste Yên-thái) Hà-dông đoàn trung 5 truyện, giải nǎm của hiệu Đỗ-Đỗ-Huân : 1 lá phiếu trừ 40% về một bộ quà áo rét : vào quãng 15\$00.
- 6º) Ông già-Khương. làng Ngọc-xuyên, tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long, (Poste Yên-thái) Hà-dông đoàn trung 5 truyện, giải 6 của hiệu Hương-Ký: 1 kiện 3 bộ-nhỏ-Huân : 1 lá phiếu trừ 40% về hai bộ quần áo ngực.
- 7º) Ông già-Khương. làng Ngọc-xuyên, tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long, (Poste Yên-thái) Hà-dông đoàn trung 5 truyện, giải 7 của hiệu Lê-quang-Long : 3 thước lụa noi-hoa in hoa.
- 8º) Ông già-Khương. làng Ngọc-xuyên, tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long, (Poste Yên-thái) Hà-dông đoàn trung 5 truyện, giải 8 của hiệu Đỗ-Đỗ-Huân : 2 lá phiếu trừ 40% về hai bộ quần áo ngực.
- 9º) Ông già-Khương. làng Ngọc-xuyên, tổng Phúc-lâm, huyện Hoàn-long, (Poste Yên-thái) Hà-dông đoàn trung 5 truyện, giải 9 của Nhật-Nam thư-quán : 1

Kieu nhà lối tối-tân

Về kieu nhà theo luật vệ-sinh thành-phố Hanoi trong 16 năm nay. — Bản-sô đã vẽ được 225 cái kieu nhà đã làm tại Hanoi và các tỉnh, vậy trước khi các ngài định làm nhà, xin kính mời các ngài lai Bản-sô xem dù 225 cái kieu đã vẽ ấy thi các ngài sẽ được vừa ý và sẽ có ngôi nhà xinh đẹp hơn hết. — Tình già rất hạ đê tạ các ngài có lòng tin yêu nghệ vở của Bản-sô trong 16 năm nay.

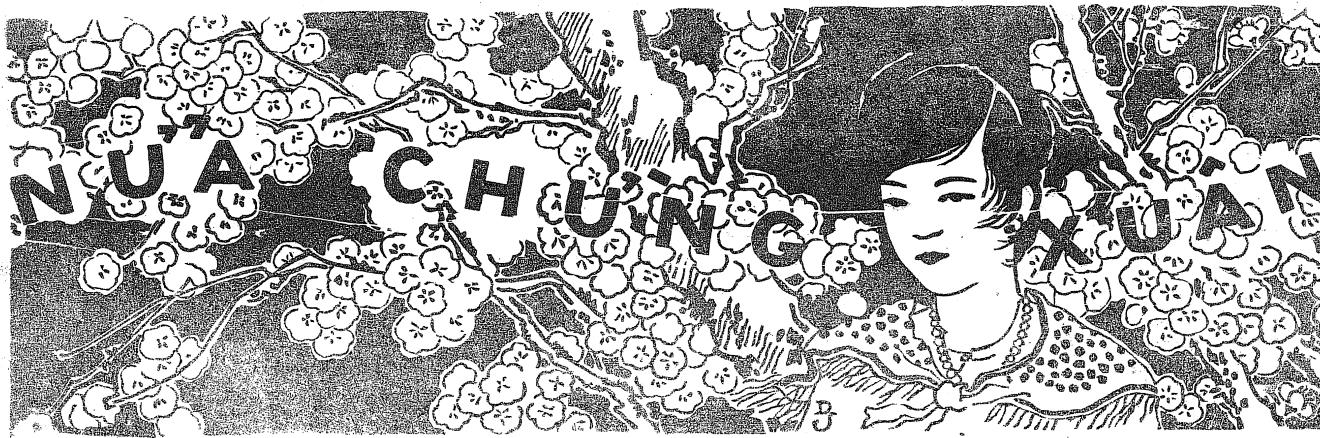
NHUẬN-ÔC
TOUT POUR ARCHITECTURE
164, Rue Lê-Lợi, — Hanoi
— (Gần trường Thủ-Duc) —

Bắt đầu từ 1st Septembre 1933 Nam-Ký Thư-Viên nêu mở cửa để công-chứng mượn sách. Số sách iện trùi lại 1h-triển có lời hơn 4000 cuốn sách chữ pháp. Năm thứ nhất chúng tôi dự-dịnh lo cho dù một vạn quyền sách chữ Pháp và 5.000 quyền sách Đuo-e-văn, mỗi nǎi n sẽ tăng lên một vạn quyền nữa.

GIA TIỀN ĐỌC SÁCH

1 Năm... 10.00 6 Tháng... 5.00 3 Tháng... 2.50 1 Tháng... 1.00
NAM-KÝ THU-QUÁN kính-cáu, 17, B⁴. Francis-Ganier Hanoi,
Téléphone 382.

Bản in xong Catalogue B-1933-1934 phần Quốc-văn

(1) Ngước mắt nhìn lên đỉnh đồi
bên mây cây chầu cành lá sác sơ,
Lộc thoáng thấy bóng ba người.
Chàng đoán chắc đó là Mai, Huy và
Ái.

Ban nay khi Lộc mới tới nhà Huy,
ông Hạnh ra mở cửa nói rằng cả
nhà di vắng thi chàng lấy làm thất
vọng, tưởng chừng như khao-khát
được gặp mặt người xưa.

Bấy giờ theo lời dặn của người lão
bộc, Lộc tìm được đến chỗ Mai thi
bỗng chàng thấy tiêu tán hết lòng sôt
sắng, hết lòng quá quyết.

Chàng đứng bước đứng lại thở, vờ
như chưa nhìn thấy Mai, rồi ung dung
lấy thuốc lá đánh riem hút.
Bao nhiêu hành-vi ấy là chỉ cốt để
lui giờ hối kiến mà Lộc biết sẽ rất
khó khăn.

Thông thả, Lộc thấy con đường
nhỏ, lách trong đám cỏ vàng cao mà
sắc mọc chen chúc, với những cây
xim dài, hoa tim, và cây mẫu đơn
hoa đỏ. Đến trong cảnh đồi rậm rạp
hoang vòi có vẻ hùng-vĩ và貌 ro,
chàng thấy lòng chàng lại can-dầm,
bạo dạn. Ngừng phắt đầu lên, chàng
mạnh mẽ bước thẳng tới chỗ Mai
ngồi.

Mai hai má đỏ, làm bộ lạnh lùng
nhìn noi chân trời xa tấp.

Lộc cúi đầu đứng đợi... như người
cố tội đứng trước mặt quan tòa.

— Me o! ai thế kia?

Mai vò không nghe tiếng con hỏi,
cặp mắt vẫn mơ mộng, lờ đờ.

Huy ngắm hai người lấy làm
thương hại. Rón rén, lại gần, chàng
vỗ vai Lộc, cười ngắt, rất có vẻ tự
nhiên :

— Anh Lộc! Anh lên bao giờ thế?

Lộc quay lại bén-lén, ấp ủng mày
câu và giò tay bắt tay. Làm ra mặt
thảm, Huy hỏi luôn:

— Anh vẫn được mạnh đấy chứ?

Lâu nay nhớ anh quá!

Lộc se se trả lời:

— Cám ơn cậu.

(1) Xem P. H. từ số 36

KHÁI-HƯNG soạn

— Trông anh xanh lấm.
Lộc đưa mắt nhìn trộm Mai:
— Tôi khô sô lấm, cậu a... khô
mạnh sao được.

Muốn giấu sự cảm-dộng, Mai dừng
dậy giặt con lảng sang phía giếc bên
kia đồi. Lộc nhìn theo, thở dài bão
Huy:

— Chị giận tôi lấm, phải không
cậu Huy?

Huy nghe câu hỏi, lòng thương
Lộc bỗng đồi ra lòng cảm túc, cười
nhạt không đáp. Lộc như hiểu thấu

Tranh của Đông-Sơn

Song nếu cậu nghĩ đến nỗi khô thống
của tôi trong dòng dã sáu năm... thi
cậu cũng nên thương tôi... mà đề tôi
được giải bày tâm sự cùng chí. Mục
dịch tôi lên đây hôm nay chí có thể.

— Cậu Huy!

Ái vừa gọi vừa kéo áo cậu. Lộc
ngồi xuống ôm Ái vào lòng, hỏi Huy.

— Bác tài Ái đây phải không?

Rồi chàng áu yém hôn hit con.
Thật ra lúc mới gặp Ái, chàng đã biết
là con mình rồi, và chàng chỉ muôn
âm ngay lấy. Song thấy Ái ngồi trong

án sự cảm-dộng xuống tận đáy tim,
sự cảm-dộng nó đong đongo-thíc,
dàn-dua sắp theo hai hàng lè tuôn
ra. Bỗng chàng quả quyết chạy thẳng
sang phía giếc bên kia đồi. Ái sợ hãi
toan chạy theo sang đê bênh vực,
bảo hộ mẹ mà Ái cho rằng sắp bị
người ta kia hà-hiếp. Huy nhanh tay
giữ lại, sê bảo cháu:

— Ngồi đây chơi với cậu.

— Thế cậu không sợ cái người kia
người ta bắt nạt me à?

Huy mỉm cười:

— Không, cháu a, người ấy yêu
me, yêu me cũng như cháu yêu me.

Ái tuy không tin, nhưng nghe cậu
nói thế cũng yên lòng.

Sang tối phía bên kia, Lộc thấy
Mai ngồi bưng mặt khóc nức nở ở
dưới gốc cây dọc. Chàng yên lặng
đứng nhìn Mai, rồi thông thả cùi
xuống, ghé tận tai thì thầm :

— Em tha thứ cho anh.

Mai nghe rõ tiếng Lộc, nhưng nứa
vì xa nhau đã hụt sáu năm nay,
nàng tự thấy hồi hộp, bẽn lén, run
sợ, không dám ngưng lên nhìn mặt
ai nữa vì xúc cảm quá mạnh làm
tôi tán hết sự quyết đoán, làm cho
trái tim nàng như ngưng đập, làm
cho nàng mất hết tư tưởng, tựa như
cái xác không hồn. Àu yém dịu dàng
Lộc cầm lấy tay Mai, bàn tay ngà
ngọc, suốt sáu năm nay chàng hăng
trởngh nhô.

Tựa dứa trẻ ngoan-ngoãn, nàng đê
tay nàng trong tay Lộc.

Bỗng như bị luồng điện giật, nàng
đứng phắt dậy, mở bừng mắt, song
sợ nhìn Lộc. Lộc sợ hãi lui lại một
bước, mặt tái mét, cúi gầm xuống,
như kẻ sắp sửa nghe lời tuyên án
tử hình.

Luồng gió lạnh thoảng qua. Hai
người rùng mình. Hai cặp mắt
thoáng nhìn nhau, Mai se sê bảo Lộc.

— Ông vè di! Ông vè ngay di!

Lộc cúi đầu không đáp. Ngắm qua
cái dáng diệu khuất phục, cái vể mặt

Tung trồi, đôi chim phạt liền cánh bay về phương nam.

tinh-tinh Huy, nói luôn:

— Phải! Cậu khinh tôi là phải!
Tôi thật là một thằng khốn nạn! Nay
tôi lên đây không có mục đích gì
khác là để trêu tinh cùng người
yêu, người yêu độc nhất...

Tiếng cười gần của Huy làm Lộc
ngừng bất, dom dom nước mắt, nhìn
như có vẻ sợ hãi, lo lắng, khiến Huy
động lòng trắc ẩn. Yên lặng vài giây,
Lộc lại nói:

— Vâng, cậu nghe tôi... mà ai cũng
phải nghe tôi..... Vâng tôi đã tự nhận
rằng tôi là một thằng khốn nạn.

lòng Mai, chàng dut dè chưa dám
đứng dậy, sô sảng.... Cuống quít,
chàng chẳng biết hỏi con điều gì,
chỉ luôn mồm kêu :

— Trời oi!

Đó hình như chỉ là một câu vô
nghĩa, nhưng thực chất bao nhiêu
tâm yêu thương, nỗi nhớ tiếc cái
thời kỳ ân-ái dịu-dàng. Ái giật tay ra
rồi bảo Huy:

— Cậu oi! Me bảo Ái đến dục cậu
đi vè.

Lộc nhìn con, thở dài ngâm nghĩ,
hàm răng trên cắn lên môi dưới, cố

CHO KHỎI TIỀN

MẤT TẬT MANG

Chúng tôi sẽ trả tiền lại cho người nào sau
khi dùng phương thuốc này mà không lành.

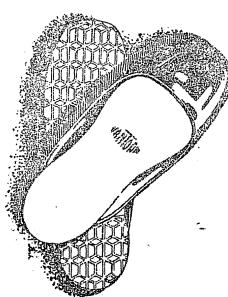
① THUỐC TRỊ VÀ PHÒNG HU-LAO (tuberculosis pulmonaire); Ho ra huyết, ra đờm : he kinh-niên: chữa cả bệnh bronchite và poitri-naire rất thần hiệu. Thuốc dùng hút hơi vào
phổi và cổ đặc tính: a) Nhựa phế chỉ khái ;
b) Sát trùng lao (bacille de Koch); c) Chỉ
huyết hỏa đầm.

Mỗi hộp 2p50, hộp nhỏ 1p50

Chúng tôi sẽ đăng mấy bức thư cảm-tạ của
M. PHAN-DŨC-THÀNH ở Linh-câm (Hà-tĩnh),
M. TRẦN-KHƯƠNG phủ Điện-châu (Nghệ-an)
và nhiều bắc khác.

M. NGUYỄN-TRUNG-THẨM
Quảng-xá Đông-hới

THÀNH THUỐC LÂU
TU-NGỌC-LIEN
1er JUIN 1933
DON LÊN HÀNG NGANG SỐ 8 HANOI

Tết năm nay các ngài dùng giày gì?

Giày Kim-Thời

Marque, dessin et modèle déposés

Kiểu rất đẹp, mũ láng Hoa-ký ráo tốt, đế cao-xu den, đúc ở bên Pháp, di bền gấp bốn lần
đế da hay đế crêpe, không churot và toet ra
như đế crêpe, trông đẹp và nhẹ như đế da,
đi mưa không ngấm nước. Giá rất hạ.

Bán buôn và bán lẻ:

VĂN-TOÀN

95, Phố hàng Đào, 95 — HANOI

hốc hác, cái thân thề gầy yếu của Lộc, Mai đem lòng thương, êm-dèm sếp hỏi:

— Ông còn lén đây làm gì?
Lộc vẫn cúi đầu cất tiếng run run đáp lại:

— Anh lên thăm em.... thăm em một lần cuối cùng.

Tuy giọng nói của Lộc rất thành thực, au yếm, song hai chữ « cuối cùng » khiến Mai doai trổng tới mấy năm qua, tinh-áy ấy cũng chỉ là một tấm tinh tuyêt-vọng mà thôi. Từ nay, từ sau năm nay, chúng ta nếu có còn yêu nhau thời cũng chỉ là dè chuộc những tội lỗi của ta.

Lộc ngắt lời:

— Phải, em nhỉ. Không lẽ lại chỉ có thể? Cái tình dối ta là cái tình thiêng-liêng, cái tình bất diệt, lẽ nào lại chỉ có thể?

Mai lùi nước mắt, ôn-tồn đáp lại:

— Không, anh nói rất đúng: chỉ có thể. Dối ta nếu còn tình-áy, mà sao không còn, tinh-áy ấy cũng chỉ là một tấm tinh tuyêt-vọng mà thôi. Từ nay,

từ sau năm nay, chúng ta nếu có còn yêu nhau thời cũng chỉ là dè chuộc

những tội lỗi của ta.

Lộc ngắt lời:

— Ta có tội gì? Ta chỉ yêu nhau.

— Em thì em cho là có. Ta sống trong một thế giới hứa hẹn, mà ta muốn có, ta ao ước, ta tưởng-tượng một tấm ái-tình, một cuộc hạnh-phúc vô hạn. Đó là tội lỗi của ta, hay đó là tội lỗi của em vậy, vì anh không muốn là người có tội.

Mai dỗng-dạc, nghiêm-khắc nói tiếp :

vợ kia dẫu sao cũng là người vợ chính thức của anh, người vợ mẹ anh cưới cho anh. Trách-nhiệm nặng-nề của anh đối với mẹ, và đối với vợ, người vợ đã phó thác vào anh, anh phải một mình mang lấy.

Lộc ngắt :

— Thế còn em? Em không phó thác vào anh chăng?

Mai mỉm cười :

— Không! em khác. Ở đời có phải ai ai cũng có thể hi-sinh được đâu.

Lời nói của Mai có vẻ tự cao, có giọng khinh bỉ, khiến Lộc ngo-ngác nhìn, lấy làm xấu hổ. Mai tiếp luôn:

— Thôi, câu truyện của dối ta đã quá dài. Ngày hôm nay, anh đến thăm em, thực em xuýt dối ghi nhớ, vì ngày hôm nay đã giúp em hi-sinh được một sự to tát nhất trên đời: ngày xưa vi thân mẫu anh, em đã hi-sinh gia-dinh hạnh-phúc, ngày nay vi anh, vì trách-nhiệm của anh,

— Anh chỉ là một người khốn nạn, dê hèn, ti-lien,...còn gì nữa.

Mai thèn-thức, nức lèn một tiếng ngô bung mặt khóc. Ngồi bên cạnh Mai, cầm tay nàng, Lộc xin lỗi. Lộc tim hết các chữ dịu-dàng, êm-áy dè xin Mai quên, quên những điều thống khổ bởi chàng gãy nén. Rồi Lộc kè kè, Lộc ôn-lai hét những sự dã sây qua, dã khiến chàng dám ngờ oan một người vợ doan chính.

Lộc nói, nói rất lâu. Mai im lặng ngồi nghì, óc Mai rung động, im Mai hồi hộp. Mai thấy đỡ khổ, lòng dịu dần. Chàng nói tiếp :

— Anh xin thề với em rằng, anh xin viện những sự thiêng-liêng nhất ở trên trời anh thề với em rằng: dối với anh, chỉ mình em là vợ, là người vợ mà anh dã, mà anh vẫn, mà anh sẽ mãi mãi dem hết tâm trí, dem hết linh-hồn ra anh yêu mến.

Như người điên, Mai cười sảng-sắc, tiếng cười nức nở như tiếng khóc. Cái cười sung-sướng hay cái cười ngò vực?

Lộc nói tiếp :

— Em không tin anh. Phải! em không tin anh là phải lắm. Anh không đủ để em tin.

Nghiêm sắc mặt, Mai đáp :

— Thôi, ông à, dẫu sao.....

Lộc nói ngắt lời :

— Em Mai ơi, anh xin em ban cho anh một cái ân-lỗi hậu, là em đừng gọi anh là ông như thế. Đó là phát súng cuối cùng mà kẽ ngắc-ngoài ăn mày kẽ hành hình.

Mai cười gằn :

— Trong hai ta, ai là kẽ hành hình? Mái ai là kẽ hành hình? Thưa ông,... thưa anh?

— Em nhắc tới chi những sự đau lòng. Chẳng qua số phận dối ta....

Mai nói luôn :

— Chỉ có thê.

Lộc như tinh ngô :

vì thanh danh của anh, vì linh-hồn của anh, em hi-sinh được một sự to trùm vũ-trụ: sự áy là ái-tình. Thôi, em nhắc lần cuối cùng: anh về ngay đi. Anh ra ga mau cho kịp chuyến xe-hoa bỗn giờ, và em nhớ anh chuyến lời tạ tội của em lên cùi án. Hôm nay, em lờ iỏi, xin cùi tha thứ cho.

Mai nói rất ôn-lon, rất nhẹ-nhàng. Lộc đáp :

— Em duỗi anh.

Mai cười :

— Vâng. Em quả quyết lắm rồi. Nếu anh còn yêu em thì anh nên nghe lời em, anh về ngay cho.... thế là hơn cả.

Buồn rầu, Lộc đứng dậy toan quay đi:

— Em có cho phép anh hôn em một lần cuối cùng không?

Mai mỉm cười :

— Xin vâng.

Cái hôn nồng nàn như trao cả linh-hồn cho người yêu không làm cho Mai mẩy may cảm động. Nàng vẫn lạnh-lùng vẫn thản-nhiên như không.

NỘI HÓA — chemisette de tennis

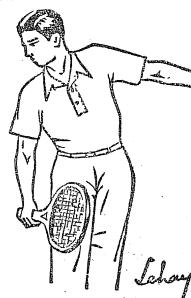
Rất đẹp — rất bền

Áo cài khuy giá. . . \$20
Áo có fermeture éclair. 1.70

HIỆU DÈT

CỤ²-CHUNG

100, Rue du Colon, — HANOI

Khóc rưng rưng, Lộc lững-thưng đi xuống chân dời.

Mai nhìn theo mỉm cười, cái cười thường hại. Rồi thong-thả, nàng đi lại chỗ em và con.

Bỗng Lộc lại chạy vội đến, ôm ghi lấy Ái, vừa hôn lấy, hôn để, vừa nói :

— Khôn-nạn, anh mãi trí nghĩ đến nỗi suýt nỡ anh quên con anh, và em anh.

Chàng giơ tay bắt tay Huy và nói luôn :

— Nhất là có hai việc mẹ dặn, anh đều quên cả hai. Việc thứ nhất là dón em về, sự đó thì cố nhiên, anh không dám ngó lơ. Việc thứ hai là xin em cho Ái về ở với bà.

Mai nghe không hề dỗi sắc mặt, dịu dàng trả lời :

— Em cũng thuận cho con anh về ở với anh và cụ án. Song, nếu anh quay-quyết chia rẽ mẹ con em thì chắc em khó lòng mà sống được.

Lộc vội nói :

— Thị nào anh có định tam chia rẽ? Anh chán hắc lại lời mẹ anh xin với em.

Mai rất ôn tồn :

— Em xin cam đoan với anh rằng ngày sau thế nào em cũng cho nó về ở với anh. Em nói câu này, xin anh đừng giận, em chỉ sợ con em nô-nhiêm cái giáo-duc... nghiêm khắc, tàn nhẫn của cụ án...

Mai mỉm cười, nói luôn :

— Vậy anh về thưa với cụ án hộ rặng, bao giờ Ái cũng vẫn là cháu cụ, và em sẽ đổi họ nó ra họ Nguyễn, để chiều lòng cụ.

Lộc không hiểu, ngo-ngác nhìn Mai. Mai dứt :

— Thôi, thế là mọi việc đều xong xuôi cả. Vậy anh ra ga cho, kéo nhau chuyen xe hỏa bốc giò.

Lộc như người không hồn, buồn rầu xuống dời.

Mai đứng trông theo. Một lát, khi Lộc đã dì-khuất trên con đường vòng, nàng chép miệng:

— Thôi chúng ta đi về thôi.

Ba người lững-thưng trở về nhà. Mai nhìn em, nhìn con, lối đưa mắt ngang cảnh dời trùng-trùng đập-đập bao bọc những khung lồng lúa xanh, thấy trong lòng dùu-dịu, êm-áy như mặt hồ im sóng sau cơn gió mạnh: cái hạnh-phúc vẫn-vô như phảng-phất quanh minh, như man-máu trong bầu trời dưới ánh nắng, trong tréo một ngày mùa đông tối đep.

HẾT

KHÁI-HƯNG

Muốn cho xe pháo nhẹ nhàng.
Mang lại AN-THÁI sửa sang như lối
Chắc bền giá cũng được hơi...

Chỉ có hiệu AN-THÁI làm được xe đàng
nhỏ xe « Verneuil » vì sao khi số ấy tan hàn
biệu đã mua được các dụng cụ dùng làm xe
nhà bảo hiệu lại cam đoan là chắc chắn và đẹp
hơn, biến đổi có tang chứng, xin mời các ngài
lại xem qua xem rõ.

Bán đủ đồ phụ tùng xe kéo và chumbré, lốp
Có 28 mâm và dùng đế lốp mui, đồng lựu và
cát housses xe nhà và xe ô-tô.

Độn lốp mui và cát housses xe ô-tô.
Hóng và chửa các xe nhà, xe hàng, xe ngựa
và xe bò.

An - Thái

Số 2, phố Nguyễn-Trong-Hiệp, Hanoi
tức là phố giữa phố Cầu gỗ đi vào ngõ Giả-ngu

MỘT ĐIỀU LỢI!

Nhà Bát-Giác Bờ-hồ cần mua rất nhiều sách cũ, sách học từ bậc sơ-dâng đến cao-dâng, sách-truyện v.v... giả một giá rất cao không những để lại cát vui lòng để rất nhiều lợi cho người dem sá-hi tới bán. Vì-dù : Ô. B. dem sách cũ lại nhà Bát-Giác bán được \$200 lại được thêm ấy tăng thêm một cái bon-prime tri-giá \$100 nữa. Mỗi khi hàng mang phiếu ấy lại sẽ được trừ đầu cho hết số tiền đó.

Thực là một việc lợi không bô qua trong lầu đồng tiền eo-lẹp!

Chú-y! — Nhán dịp khai-trường, ai mua tới \$200 bán-quán cũng san lòng biếu 1 cái bon-prime tri-giá \$250.

Nhà Bát-Giác Bờ-hồ

Những việc chính cần biết trong tuần lễ

Tin trong nước

Cuộc thuyền-chuyển lớn trong ngạch giáo giới.

Vì có nhiều ông giáo ở Thượng-du lâu năm xin đổi về Trung-đại, nên nhà Hợp-chính định năm nay bắt đầu từ 1st.9, cứ lục tục đổi những ông có nốt xát lên thay, bắt cứ đã hay chưa đến tuổi di Thượng-du và đã di Thượng-du rồi hay chưa di.

Ông Nguyễn-Đệ bị cách chức.

Huế — Hoàng-thượng vừa ký dù hôm 29.8, cách chức tất cả phẩm hàm của ông Nguyễn-Đệ, trưởng ty Kế-toán và thư-ký riêng của Hoàng-thượng, vì đã phụ lòng tin dụng của người trên và vận-động ngầm hùy hóng Chính-phủ Nam-triều.

Các ha-sí quan, và lính ngạch sen-dâm cũng bị giảm phụ-cấp.

Các ha-sí quan, và lính ngạch Sen-dâm cũng bị giảm phụ-cấp như sau :

Hạng ha-sí quan, bị giảm : 8 xu

Hạng cai và lính bị giảm : 3 xu

Số thiệt-hại về trận bão ở Nghệ-an.

Huế — Về trận bão mới ròn ở phía bắc Trung-kỳ, riêng tỉnh Nghệ-an trên 2000 nhà bị đổ, 4 người chết và 3 người bị trọng thương, còn sản vật chưa biết rõ thiệt hại là bao nhiêu.

Cấm máy bay, bay thấp quá.

Hanoi — Nhiều máy bay nhiều động cơ không được phép bay dưới 500 thước, và một động cơ dưới 1000 thước, ở trên thành phố Hanoi.

Những thủy-phi-cô ở Hò-tây khi mới hạ xuống bay lèo mới được phép bay dưới 1000 thước trên thành phố.

Cuộc thương-mại ở Đông-dương trong sáu tháng nay.

Nhập-cảng

Nam-kỳ : 107.640 tấn, giá : 275.742.000 francs.
Bắc-kỳ : 56.842 . . . . . 161.836.000f.
Trung-kỳ : 7.170 . . . . . 18.396.000f.
Cao-miên : 2.090 . . . . . 11.437.000 f.

173.742 tấn giá : 467.441.000 francs.

Xuất-cảng

Nam-kỳ : 905.326 tấn, giá : 450.180.000f.
Bắc-kỳ : 828.170 . . . . . 91.821.000f.
Trung-kỳ : 28.220 . . . . . 10.420.000f.
Cao-miên : 2.947 . . . . . 6.737.000f.

1.759.672 559.468.000 francs.

PREMIÈRE LISTE DE TIRAGES DES REMBOURSEMENTS du mois d'Août 1938

Efectué le 30 Août au Siège Social à Hanoi
Sous la Présidence de Monsieur LONG, Administrateur de la Société
Assisté de deux assesseurs Messieurs Guillame et Nguyễn-ncoc-Phoi,
tous deux porteurs de titres.

	NUMÉROS des titres portés au tirage	NOMS DES BÉNÉFICIAIRES
1 ^{er} Tirage 5000\$	11.585	NON ENCORE ÉMIS
2 ^e Tirage 1000\$	1927	Mademoiselle Jeanne Le Huân Cua 7. rue Lefebvre — Saigon
3 ^e Tirage Libération définitive du titre.	199-A	Madame Nguyễn Huynh Thanh rue de Verdun à Tourane
	199-B	Titre de 500\$ Monsieur Sang Hou rue du Musée à Bourdonnai

Le prochain tirage aura lieu le Vendredi 29 Septembre, à 10 heures du matin, à la Direction Cochinchine-Cambodge, 205-207 rue Catinat à Saigon.

Le montant du remboursement multiple est fixé pour le mois de Septembre à 5000\$.

Vé xô số Quốc-gia không bán ở Đông-dương.

Những vé xô số Quốc-gia không bán ở Đông-dương, nhưng ai muốn mua thì có thể nhờ Đông-Pháp ngân-hàng mua giúp cho ở Paris.

Đại hội-nghị năm nay.

Đại hội-nghị năm nay sẽ họp tại Hanoi vào cuối Octobre hay đầu Novembre. Các hội-dồng cộng-cử sẽ triều tập sớm để chọn đại-biểu cử đi Đại hội-nghị.

Quan Toàn-quyền sắp ra Bắc.

Hôm 3.9, quan Toàn-quyền đã biệt Saigon ra Bắc. Ngài có ghé lại Huế ít ngày để thông-thuyết với Hoàng-thượng về vài vấn-dề quan trọng.

Một phiên tòa đặc-biệt.

Saigon — Hôm 1.9, tòa tiều binh Saigon đã họp một phiên tòa đặc-biệt để xử các vụ công-sản.

Cả thấy có 62 bị cáo trước đều bị bắt ở Lực-tinh, Chợ-lớn, Mỹ-tho, Sades, v.v.

Cuộc thuyền-chuyển lớn trong ngạch học quan.

Ông Phạm-ăn-Khoát, giáo thụ Tuyên-quang sẽ nhận chức Kiêm-học Tỉnh-yen, ông Tặng-Giang ở nhà Họ-chính sẽ Tuyễn-quang thay ông Khoát, ông Vũ tiến-Sáu Thái-binh về làm giáo-su trưởng Bảo-hộ, ông Nguyễn-văn-Bang Hà-nam đổi tên Thái-binh thay ông Vũ tiến-Sáu, ông Nguyễn-chư-Loan, giáo-su Thái-binh đổi Hà-nam thay ông Bang giữ chức kiêm-học.

Một tin đồn.

Có tin Chính-phủ Đông-dương cũng muốn bắt chước Chính-phủ bên Pháp tổ chức một cuộc xô số lớn để bắt đập cho ngắn-quy.

Ban tổ chức còn đương xót, nếu kịp thi giờ chỉ cuối tháng Décembre này sẽ xô.

Luật án-xá.

Luật án-xá ra ngày 13.7 đã được ứng chuẩn. Sẽ có sắc lệnh riêng chỉ rõ cách tre thi-hành bắn luát áy trong các xứ Đông-dương.

Bản thảo sắc lệnh bộ thuỷ-địa đương xét.

Tin thể-thao

Bồ bơi của C. S. Sài-thành.

Saigon — Hôm 3.9, Cercle Sportif ở Saigon đã khánh thành bồ bơi mới làm xong, và hôm 4.9 đã mở cửa cho các hội-viên vào bơi.

Ông Trần-văn-Chương ra Hanoi.

Ông Trần-văn-Chương, luật sư ở Saigon, nay mai sẽ ra làm luật sư ở Hanoi.

Tin lăng báo

Ông Lê-cương-Phụng vừa cho chúng tôi biết rằng : tờ tạp-chí « Văn-học tuần-san » của ông đã 1st September năm nay bắt đầu xuất bản tại Huế, tòa-sàn ở số 27, Quai Đông-ba.

Xin có lời chào mừng bạn đồng-nghịch mới.

Được tin rằng đến hôm 17 Septembre明年 báo Phụ-Nữ Thời-Đám sẽ tái-bản. — Chủ bút : ông Phan Khôi.

CUỘC XÔ-SỐ CÔNG-THÁI

Lần thứ 46

4 số 1.000\$

17.473 33.960

45.489 76.106

26 số 50\$

1.747 32.402 70.971 95.661

7.058 32.744 74.180 96.111

8.812 38.416 86.697 96.721

19.149 41.515 87.114 109.888

21.508 48.847 93.405 116.924

22.868 52.936 94.359

26.175 59.530 94.581

(Còn nữa)

Tin Trung-hoa

Quân nghĩa-dũng Nhiệt-hà lại nồi lén kháng Nhật.

Nhiệt-hà — Cần đây gần nghĩa-dũng miền Đông-bắc lén đánh quân Nhật rất dữ-dội. Một đội quân nghĩa-dũng & Long-ngheny hợp với hơn ba nghìn dân tiến đánh quân Nhật ở gần Nhiệt-hà. Quân-Nhật cho người mồi chีec mây bay ném đạn xuống, cư-ân bị hại tới trên bảy tám người. Lính-binh Nhiệt-hà có vẻ nghiêm trọng lắm.

Nam-dương quần đảo

Kỹ-nghệ phầm Bắc-kỳ tại hội chợ Batavia.

Batavia — Cuộc triển-lâm những kỹ-nghệ phầm Bắc-kỳ được kết-quả mỹ-mẫn. Đây là lần thứ nhất diễn ra một kỳ vào ngày chủ-nhật. — Phụ-nữ Thời-dám sẽ do ông Phan-Khôi làm Chủ-bút. — Mỗi số dày 28 trang, và bìa rất đẹp. Giá bán 0\$10 một số, một năm 4550, sáu tháng 2\$40, ba tháng 1\$20. Chỉ em ai này hãy dón xem.

Tin Ấm

Gandhi sẽ nhịn đói đến chết.

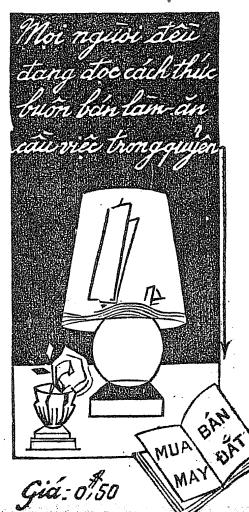
Bombay — Gandhi đã gửi thư cho Phó-vương Anh xin hội kiến để xét một các vấn-dề Chính-trị một cách hòa-binh và nói sẽ nhịn đói cho kỳ chết, nếu Chính-phủ bác một điều yêu-cầu nào của ông có-dòng bênh vực nhưng cũng định.

Tin Pháp

Ông Roubaud được giải thưởng viễn hàn-lâm.

Vừa đây viện Hán-lâm Pháp có đặt một giải thưởng 1.000 f. thi ông Louis Roubaud, phóng viên báo Petit Parisien và tác giả cuốn Việt-Nam đã giật được về cuốn La Bourdonnai của ông.

Làm ăn phát-đạt !

Gặp khi gió táp mưa đơn, Dùng xe AN-THÁI chẳng còn có gì.

HÌNH XE Số 2, phố Nguyễn-Trọng-Hiệp — Hanoi

Đời cạnh tranh, thời buôn khốn; lo việc làm ăn buôn bán, muôn cầu được việc, bán dắt hàng, cần phải có CÁCH THỨC. Nên mỗi người đều đã có CÁCH THỨC riêng.

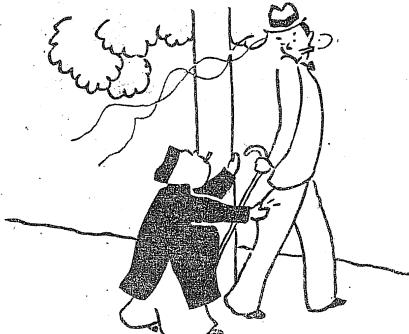
Nhung trong quyền « Mua May Bán Đắt » cũng có một CÁCH THỨC bán hàng, cầu việc rất hay. Cách thức này đã được phần thưởng Khoa-Học hội Khai-Tri năm 1932, và đã được các báo giới-thiệu là ích-lợi cho ai mong cầu được việc, bán dắt hàng, ai đang nghĩ việc kinh-tế làm ăn.

Cách thức dài 50 trang, mỗi trang 1 xu.

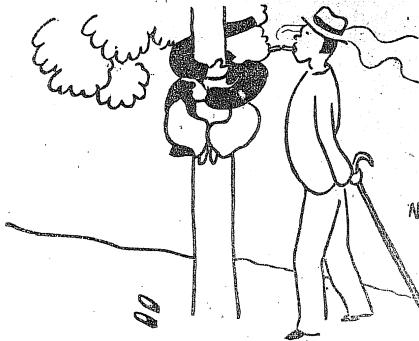
THIÊN HẠ ĐỒNG LÃN

— Ngái oái!

...điếc tôi lại tắt mắt rồi, nhờ ngài tí!
— Ô! phiền lắm nhỉ!

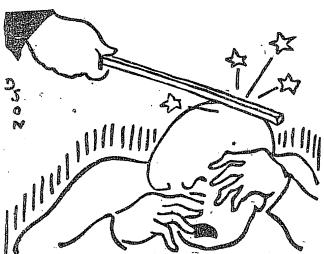

— Được, không ngại!

KHOA - HỌC.

... và LUÂN - LÝ

CON CHÁU LƯU-U-LINH

Giá tôi là một nhà gỗ đầu trẻ, mà
gỗ một cách riêng, nghĩa là
không gỗ theo chương trình
nhà nước lì thê nào tôi cũng cố moi
hết những câu vó nghĩa lý ra mà sô
toẹt. Thị: «như vở luân-lý mà khuyen
nên cần kiem như loài kiem» thi còn
trời đất nõi nữa? ! Phải nói:

«Chợ có rượu chè be bét như loài
kiem» mới dùi g.

Ấy mới có một cái thí dụ mà các
ngài đã cười rồi. Nhưng các ngài cứ
việc cười, còn tôi, tôi xin bắt đầu
giải cái câu thái độ.

Con người ta mà nghiện là một sự
thường. Con mèo, con mồi ngay
ngày ngủ khói thuốc phiện rồi hóa
nghiện, cũng chẳng có gì là lạ. Chứ
dẽ sáu bộ không ai bắt mà tự mình
rước lấy cái nghiện mới buôn cười
cho chớ! Quả thực thế:

Các nhà khoa học đã dò ra được
lỗi chỗ kẽm cũng rượu chè be bét
chẳng khác gì con người ta vậy.

Nếu ta có tính độc ác như các cậu
học trò hay tinh nghịch, gặp tò kiếu
nào dào lò kiếu ấy, nếu ta lai có
tính tò mò như các nhà nghiên cứu,
cứ đứng yên mà xem, mà nhìn nhận
thật kỹ càng, thì tất ta sẽ có nhiều
lần bắt gặp làm dân kiến đang nhộn
nhạo kia, một dân bò về loài cành
cam rất nhỏ. Ta chớ vội tưởng đó
là dân bò của các chú kiến đâu. Ấy
chính là những lũ ma-men đấy.

Tôi xin gọi nôm na là các ả «vú
rượu», chứ dọc cái tên khoa học
của các ả lên, tôi e rằng bà con tất
có người trường lâm là tên một chức
quan chỉ chi ở l'ho-nhĩ-kỳ mất (!).

Các ả tuy chẳng phải là những
trang quốc sắc, nhưng cũng được
dỏi chút thiên hương chưa riêng
trong bộ vũ (2) dù làm cho dân kiến
đến siêu đỉnh, đồ quán, nghiêng
nước, nghiêng thành.

Cái đời của các ả là cái đời lảng
mạn, mèo trời chiếu đất, các ả cứ
nay đó mai dâu.

Có người bảo: các ả dấn thận vào
bước giang hồ, vì nỗi buồn không
biết đâu là nhà.

Cũng có người nói: các ả đi khắp
bốn phương, tìm lấy bóng tung quán
dề cho được nương nhờ chiếc thân
bồ liêu.

Chẳng phải cả. Các ả cứ đi, đi mãi,
chỉ đi để kiếm chỗ bán cái hương
trời nuôi lô miệng thôi.

Trong cái bước dặm trường thân
gái, có lầm á, duyên hẵn phận hưu,
phải tan thay trong con gió bụi, u
hồn phảng phất chờ khi nhẫn nhẹ
cùng bạn mà hỏng. Nhưng nào chí
em có nghe đâu. Các ả hình như
cũng biết thân gái như hạt mưa sa,
nên vẫn cứ nhẫn mắt bước chân dài,
may thần linh run rẩy, lưu lạc đến
lò kiếm nào, được họ nương níu chiều
chuồng, thì cái cảnh phong lưu dài
các cung đùi rửa sạch được vết giò
mưa thua nó.

Quả thật thế: bóng hồng vừa nhác
thấy néo xa, các chú linh cao ngoài
biển-hòn đã vênh hò râu trô-truyện
huyền thuyền, rồi lót bả bê, già
bảo trẻ, rủ nhau xúm xít cả chung
quanh.

Hứng trước tiếc nghìn con mắt,
các ả dù là tay giang-hồ lão luyện
đến bao cũng có ciếu e-lê, rut re.
Rụt rè vì chưa biết ái nước mà trời
xanh run rẩy cho mình bước tới đây
có luật cấm rượu như nước Mỹ ngày

trước không, nếu cứ quen thói lá loi,
lỗi một cái họ giao muối đuổi hắt mình
đi như một vài giống kiến gấp thủa
nó thi thực ngượng với vong linh
các bạn, xấu hổ biết bao.

Đang lúc phản ván, các ả mau tri
khôn, nhớ lời cái bứu-bối ở bên lồng,
bên giờ ra, phóng ít dọt thiên-hương
khắp chung quanh. Phép dâu phép
lạ: nước vừa rầy lên, mùi thơm, dầu
đã sực nức, ngọt ngào, làm cho các
chú kiếm ngửi thấy mê tín, sô nau
lại ngửi ngửi, ăn ăn, cuống quít,
miệng phàm trần hò dẽ mấy lúc ném
được rượu tiên.

Các chú con cháu Lưu-Linh cũng
ngồi thế, nên chẳng cần các ả bằng
lòng hay không bằng lòng, cứ việc
tú vào khiêng các ả về cung, quên
bằng hẵn giấy thông-hành không ai
xoát đến. Thế rồi từ nơi ăn, chốn
nằm, cho đến nhà hò-sinh, nhà bảo-
anh, các chú túi lắp dọn-dẹp, ra dáng
vui-vé vó chừng, Giống ma-men
được đường-hoàng ruốc vào nước
kinh từ đấy.

Nhưng quen thân mất nết đi rồi,
các ả chỉ biết ăn, chẳng biết làm,
trăm công nghìn việc đều phó mặc
đã có người lo. Ấy thế mà cái gióng
Lưu-Linh kia, vẫn cứ chiều, cứ
chuồng, vẫn cứ một niêm châm chút
trong nom, cơm đưa đến tận miệng.
Còn con mình thi các chú lại bỏ lè
bồ la, nhìn đời nhìn khát mới lạ cho
chó! Thậm chí cái ăn của con cháu,
lầm kia các chú đem móm sạch cắn
cho bọn «vú rượu» kia, mà thâm
honor là những khi lương cạn, các
chú tự hồn cái lịp con son của dân
nước cho các ả tha hồ sảy phanh
thít.

Các chú đi làm chỉ cốt để nuối
dám gài giang hồ kia thôi. Nhưng
khi lương thực rồi ráo thì ngày đêm
cứ chén chú, chén anh, chén tôi,
chén bác, chẳng cần gì đê béo, miễn
sản rượu nồng cho say ill cung thang
là được rồi.

Các chú say như vậy để làm gì?
Để tỏ cho loài người rằng các chú
cũng biết quả đất quay chăng? Hay
các chú muốn tiêu sầu, muốn gọi
hứng thi - ea chăng? Hay các chú
muron hơi men cho thêm nhục khí
chăng? Không có lẽ. Các chú xoi
rượu, các chú say, chắc cũng như
các trạng nước ta: để cho lẩn lóc
đá, cho mê-mẫn dời!

Các chú cứ mê lẩn mê lóc, không
sao dời bỏ các ả được. Giá các chú
cũng biết thơ thà i, các chú đã gặt
gù :

«Còn trời, còn nước, còn non,
Vú em còn rượu, anh còn say xưa.»

Ấy thế nhưng lỡ khi vú em rượu
hết, các chú chịu bỏ gối sao? Không.

Các chú sai quân đi lùng khắp mọi
nơi để tìm thêm các ả. Thậm chí
cũng có khi rủ nhau sang các nước
làng diension bắt các vú rượu về nữa.

Nhưng thôi, trong khi say các chú
không ngâm nga cũng là còn khà
dấy, vì các chú cứ túy túy cản khôn
như vây hoài, thi trời vẫn còn, và
rượu vẫn còn, mà nước non các chú
mất lùi nào các chú chẳng biết đó.
Chính thực như vậy.

Các nhà khoa-học có xét thấy rằng
dân số vú rượu càng dồi lên bao
nhiều, dân số gống kến Lưu-Linh
càng hụt đi bấy nhiêu. Mà những
con sống, nào ó phải khỏe mạnh
như xưa đâu, càng hững hờ về sau
càng thấy lầm nhũng quái hình :

Não gù thot, dù mủ, ái-nam, ái-vú,
mất sinh dế v.v.. Thế rồi, thế i-đì
dần dần trên mặt đất không còn cái
gống ấy nữa.

Cái vú này trời ỷ lại ai? Hay cũng
đo tiền định chăng? Xin hỏi các
trạng rượu nước Nam?

CHÀNG THÚ MƯỜI BA

1. — Lomerhusa.

2. — Đó là cái huêch, chú khôig phải là vú
như vú bò, vú trâu, vì loài cún trắng không
phải là loài cún vú.

Nhà gióng răng TRẦN-QUANG-MINH

Số 199, Hàng Bông-lò — HANOI

Là một nhà chuyên riêng về một nghề gióng răng mà đã từng được rất nhiều quý
khách Tây Nam gửi giấy ngợi khen, dù công việc về hai hàm răng cho là khó khăn
dến thế nào cũng cam đoan làm được vừa lòng đẹp ý khách một cách rất đẽ.

Tin trong Làng Báo

Được tin rằng ông Vũ-Dinh HẢI, biệt hiệu là Mai-Hồng LINH, mà trong văn nghiệp thường ký tên bằng ba chữ tắt: V.T.S.,

Nguyễn Thủ Hồi viên Liên hiệp các nhà Văn sĩ và Báo chí Paris, Nguyễn Đại Biểu Thành niêm Tân tiến đoàn Saigon, Nguyễn Đại Biểu nhà Argus de la Presse Paris, Nguyễn Thông tin Phong su tại Paris cho báo Phổ thông, Nguyễn Tông thu ký báo Đồng Phong, Nguyễn Đại Biểu khắp nơi Đồng Phap cho báo Ami du Peuple, Nguyễn Lý Kiêm Chủ tịch Tân báo, Nguyễn Chu Nhiệm Xuất bản cục: Hoa Khôi, Nguyễn Quan Lý nhà Chợ Bông và Khách sạn Central, Nguyễn Tông Lý chuyên môn Văn minh Hội viên, Đại lý Độc quyền nhà The Novelle Co Hoa Lan v.v.

nay mai sẽ đứng Tông lý Chính trị cho báo Echoes de la Presse (mô phỏng theo kiểu tờ Lu ở bên Pháp), và sẽ nhận Đại diện cho báo chí (về mặt giac dich) và nhiều cơ quan khác có tính cách thương mại. (Ké Hợp già phuông Đồng), tiêu tự ông Vũ, — lại là một nhà Triết học kiêm Xã hội học biết xem Tiên tri và Triết tự rất tài tình.

Vậy xin giới thiệu bao con, ai có cần chất vấn ông HẢI về vấn đề, phương diện gì thì cứ do dâng nhà riêng: Ngõ Tràng Tiền, Hanoi.

BỘ CHUYỆN CẨM - LONG

VÀ DẠY VÕ THIẾU-LĂM LÀ BỘ:

VŨ-THUẬT TÙNG-THỦ

Truyện đã ly-ký lại có vẽ rõ và giảng kỹ những lúc vua CÁN-HỘI dâng vò Thiếu-lâm để náo mà được quân cướp-nghịch, để mọi người có thể học được các miếng hiền như « Tân giá hồi măi gián » v.v. Nói về truyện, thi thật là hay, vì vua Cân-Long già-giang là thường dân để đi trui gian cưa khố, gấp nhiều chỗ thật gian-nan nguy-hỗ...

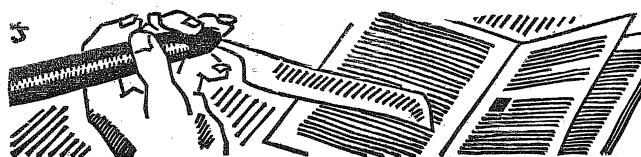
Do Sơn-nhan và Nhật-nam Thư-xã biên-tập. Mỗi tuần lẻ xuất-bản ra là một kỳ (vì từ nay đã có nhà in riêng của Nhật-Nam). Ở xa mua buôn trả 20%. Mua lẻ thêm cước thường 0\$03. (Cứ 100 bả đầm 0\$13). Thư và mandat chỉ để cho nhà xuất bản như vậy:

NHẬT - NAM ÁN THU - QUÁN DƯỢC PHÒNG.
104 HÀNG GAI HANOI.

TALC DE VENISE PARFUMÉ « CON-GÀ »

là thứ Phấn Soa-Rôm của Nước Ý-Bại-Lý. Khi tắm xong, soa vùa chẳng vùa mát, lán rôm, khỏi ngứa lại rẽ tiền.

Hộp 20 grs. giá có: 0\$10
Có bán lẻ & các cửa hàng to các tỉnh.
Tông Đại-ly
TRUNG, NAM, BẮC-KÝ
NAM-TÂN
86, Phố Bonnal, Haiphong
Bán buôn và bán lẻ

NHỮNG HẠT ĐẬU ĐỘP

Cái « chẽ » đánh cái giấu châm ?

Trich báo N.T. trong truyện « người tiết-phụ » của NG.C.H.

Thực vây cái chẽ (cô lê cái chết) của Lê-Nirong đã đánh cái giấu châm lảng trên bãi biển.

Ói-oán quá ! Cái chẽ hay cái chết mà đánh được cái dấu châm ? Cái dấu châm ấy lại là cái dấu châm lủng ?

Mà cái chẽ lại đánh được cái dấu châm lủng ở trên bãi bờ ?

Trời ơi! biết bao sự lạ trong một câu văn mười sáu chữ !

Lý tao.

Trich trong bài thơ mừng báo Saigon (Saigon số 96)

Sài-chợn tên chả bao nhiêu đó,
Gòn cũng là Thành đô mẹ con.
Ra sít chen dưa trường nghệ-luận,
Bởi măi bia danh tiếng vẫn còn.

Ý chừng lúe đó nàng Lý tao ngái ngủ
hay mắc bệnh đau ruột

Con rắn hay con bò.

Cũng số báo ấy, trong bài thơ của ông Ván-Thông :

Sóng nâm chau lèn nghenh bò lang.
Vậy thi sóng nâm chau là con rắn

nheng cõ bò hay là con bò lang (đom).

Cõ nhiên.

Trong bài một cách sùng bá Hitler (Saigon số 96) :

... để tỏ lòng cảm ơn Hitler sai đảo một cái hòn nhân-qr ở giữa thành phố.

Cần thật lầm ! Sai đảo thì cõ nhiên là nhân-tạo, chứ thiên-tạo sao được!

*

Cái ngày long trọng.

Trich trong bài xã-thuyết của T.N.D.B. số 138.

Cái ngày ấy gần đến không xa, hiện nay nó đã trình bày ở trong trí-tưởng tượng của một số người như một buổi ngày xuân trong một ký nguyên mới, nhưng trái lại nó sẽ chỉ là một ngày thu âm-dạm trong con mắt một số người khác.

Cái ngày gì mà ghê gớm thế ? Nó gần đến mà không xa. Nó đã trình bày trong trí-tưởng-tượng như một ngày xuân trong một kí nguyên mới. Nó lại chỉ là một ngày thu âm-dạm trong con mắt một số người khác.

Học cụ khố.

Đó là đầu đề bài xã-thuyết báo Khoa-Hoc số 52.

Cái tên kí-dị ấy ta tưởng chỉ có nghĩa giàn-dị là cấp sách dến tòng học cụ dồ

tên là Khố, hay nghèo (quá, không có quan-đô, phai, đồng khố).

Nhung không phai. Hãy nghe K.H.-giang nghĩa: « trong nhà trường can phải có một nơi chứa những đồ dùng, cây cỏ, loài vật, đất đá, v.v... nói gọi là học cụ khố (musees scolaires) »

Theo gương báo Khoa-Hoc ta cũng dịch mấy chữ như sau này :

Musee agricole : Nông cụ khố (dùng nói ngong).

Musee géologique : Địa chất cụ khố.

Musee archéologique : cổ egypt khố.

Musee tortuesque : qui egypt khố.

*

Trong bát chè nhà.

P.H. số 62 trong bài thơ mới « Sóng » :

Tiếng kêu àm-i trong lòng ta,

Khắc nào lồng-lẩy tiếng tú-vá.

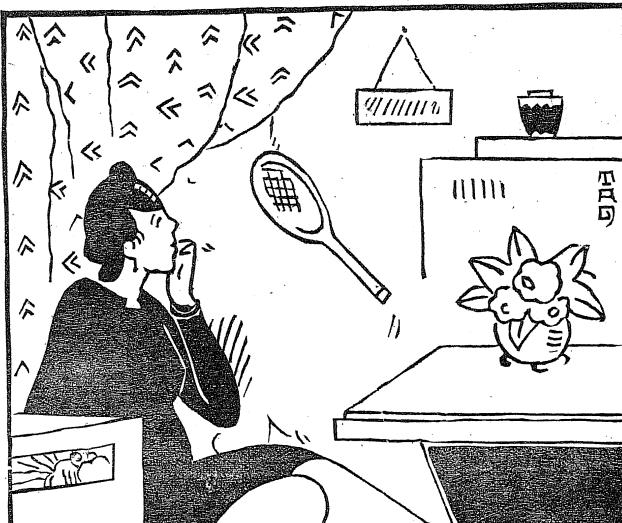
Có lẽ trong khi tác giả háng-hái quá dã lở dùng phải mấy chữ quá háng-hái, chứ trong lòng làm gì có tí tiếng kêu àm-i, lồng-lẩy như tiếng tú-vá !

NHẤT-DAO-CAO

XẾP CHÚ Ô

Giải nghĩa số 9.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	V	A	N	D	O	A	N		
2	T	A	N	H		N	A	Y	
3		N	G	A		T	H	I	
4	K						T		
5	H						H		
6	A	T	H	T	L		O		
7	C	O	R	O	H	O	A	C	
8	N	U	A	O	A	N			
9	G	À	N	A	N	G			
10	N	G	A	N	G	A	N	G	

— Ỷ si si con mèo phải gió ra chỗ khác mà mưa.
(nhưng con mèo đâu? các bạn đừng hỏi cho cô ấy)

JOSEPH
TRẦN - ĐÌNH - TRÚC
Luật-khoa Cử-nhan, Đại Học-
đường Paris. Cố-vấn pháp-luật
Số 5, Hàng Da cũ, Rue des Cuirrs
(cạnh bến chợ Hàng Da, Hanoi)

Q

Việc kiện-tụng. Làm
don, hợp-dồng, văn-
tụ, Đòi nợ. Mua bán
nhà đất v.v...

Q

Lệ hỏi pháp-luật: mỗi lượt
một đồng

TRƯỜNG ĐỒNG-KHÁNH

dọn lại

26, Nguyễn-Trãi và 24, Phạm-Phù-Thúy
(Trước bến cũ Hàng Da)

Q

Có đủ các lớp từ C. Enfantin đến 4e Année

Học-phí năm nay mỗi lớp giảm 0\$50

Có bài in sẵn, học-sinh đỡ tiền mua sách

1e Cycle primaire : 1er Septembre
Ngày khai-trường {
2e Cycle primaire supérieur :
15 Septembre

Pour paraître le 15 Septembre

REVUE DE L'ENSEIGNEMENT
 primaire et primaire supérieur
franco-indigène

sous la direction et avec la
collaboration de Professeurs
Licenciés et Bacheliers

Abonnement annuel : 1\$00

Le numéro : 0\$05

Spécimen sur demande à
NGUYỄN-LÝ-BỨC
24, Bd Amiral Courbet, Hanoi

Khoa-học bí mật, mới phát minh

Cái cảnh nghiên thuốc phiện đối với dư luận xã-hội Việt-nam ta thực rất nghiêm khắc, coi nó có vẻ bị quan, và nặng lời binh-phẩm, bởi vì người mắc phải nha-phiến, khác nào người mắc phải bá độc, tệ hại nhiều bê. Thế mà quốc dân ta, nhất là các bạn thanh-niên ta ngày nay càng mắc càng nhiều, trông thấy cái cảnh-tượng đau đớn ấy, không thể yên lòng được, cho nên chúng tôi hết sức nghiên cứu mới phát minh ra được phương thuốc rất thần kỳ chỉ chữa 3 ngày là bỏ hẳn được, không vật-vã không buồn-bực, không nhọc mệt. Muốn rõ sự thực, ai muốn cai bỏ thuốc phiện xin cứ đến ở luôn nhà thuốc chúng tôi 3 ngày, thế là bỏ hẳn được thuốc phiện, vì chúng tôi có sẵn nhiều phòng riêng rát rộng rãi, mát mẻ, nếu không bô được không phải mất tiền. Ở xa cứ gửi thư đến kẽ bệnh, sẽ có thuốc gửi đến tận nơi. Thuốc Lậu, thuốc Giang-mai tuyệt hay, không mấy thử thuốc sánh kịp.

Nhà thuốc NAM-THIỀN-DƯỜNG
78, phố Hàng-Gai Hanoi

HỎI PHÙ-HUYNH HỌC-SINH

Từ khi người Pháp sang reo giồng hụt vân-minh ở xứ này thì các Ngài hiền ngay nén áu-học là cần, nên kêu gửi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục-dịch mong sao cho con em chóng được thành tài. Xong cũng nhiều người bắt-mẫu, vì gửi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà làm nơi học đứng-dắn nhiều nỗi khó-khan, nên ông LEUHET, cù-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cứu-tổ Toàn-Quyền Đông-Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc, còn nhớ nhở, yêu-cầu của các Ngài, mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo-hoa trong khoang hòn hai mươi năm giờ bến Pháp mà đào-luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tên là :

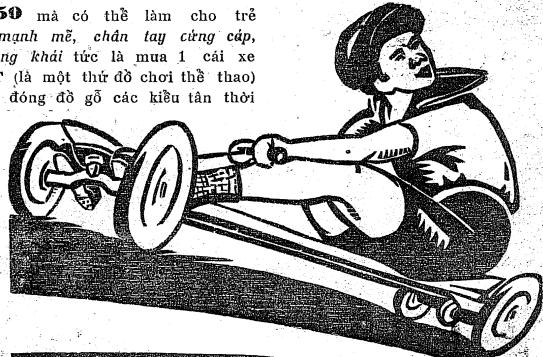
Lycéum libre HONG-BANG Hanoi

Trường tuy mới mở mà niêu học mới rồi đã có non hai nghìn học-sinh: nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-Lao, Cao-Niên, Xiêm-La, Án-Độ, Trung-Nam, Bắc, ba kỳ tối học, kể thi bằng tay (CEPF, BE, BEPS, BS, Bacc. Métro), người thi bằng bǎn-xú (CEEI, CEPI, DESPFI, Bacc. local). Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư-thục này được phép mở đến bốn Tứ-tài và giấy đi-không có các kỳ thi, mà quy-mô kỵ-luat theo như các trường có tiếng bến Pháp. Trường ở đìa Hanoi, trông ra bến phà (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông, có sân chơi mát-mẻ, cây cối um-lùm, có chỗ cho lầu học-sinh ăn ở ngay trong trường tiền ăn học không tính đắt. Các lớp nghỉ-hè có đủ. Niên học 1933-34 bắt đầu ngày: 1er Septembre hời 7 giờ sáng. Ai xin học hay xin.cnđiều-lệ thi đền 70 Hàng Trống hay viết thư đế : Monsieur le Directeur du Lycéum libre Hong-Bang Hanoi.

Chỉ có **3\$50** mà có thể làm cho trẻ con được mạnh mẽ, chân tay cứng cáp, linh thản sảng khái túc là mua 1 cái xe **AUTOFORT** (là một thứ đồ chơi thể thao) Bán tại nhà đóng đồ gỗ các kiều tân thời

PHUC
LONG

(tức là nhà PHÚC-THÀNH cũ)

Ở số 43, phố hàng Đậu, Hanoi — Tél. 251

Mua buôn từ 10 cái giờ lên có giá riêng.

giấy nhận thức bằng khen chữa về bệnh

LÂU GIANG

(sản-lòng giúp các người nghèo khổ chẳng may bị phải) bênh lâu phát ra sưng, tức, mù, mẩn, cường dương đau, đi dài buốt, dù nặng nhẹ thế nào, chỉ đắng 1 lọ thuốc trong 24 giờ đồng-hor là đã chịu ngay, 05:30 một lọ, 5\$:12 lọ, mà sau khi khỏi bệnh sảy di độc còn lại nước tiểu khi trong khì vàng, lâu vẫn đặc (filament) qui đầu uốn-uột, thỉnh-thoảng nhồi ngứa, còn ra một chất nhón-nhòn tựa mù; mà có khi các đầu xương thường đau mỏi, chỉ dùng 1, 2 hộp, nặng 3, 4 hộp kiên-tinh tuyệt-lâu (thuốc triết nọc) 1950 một hộp là khỏi rứt. Thuốc giang 0\$:70 một lọ (có nhận chữa khoản không khỏi sẽ trả lại tiền).

Binh-Hưng

88 - Pavillons Noirs (phố Mả-máy). — Hanoi — Giấy nói: 543

THUỐC LÂU KIM-HƯNG HẠ GIÁ

Từ xưa đến giờ, bần-hiệu chỉ chuyên mòn mẩy phuong thuốc đặc biệt: Giang-mai, lậu mới, lậu kinh-niên, phòng-tích đau dạ-dầy, điêu-kinh, khí-hư vân-vân.., mà thịnh vượng, bội chiêng, bởi vì những thuốc của bần-hiệu chế ra đều linh-nghiệm như thần, ai uống cũng khỏi cả, cho nên mới bần được chạy mà mồ mang chóng thê, nay bần-hiệu dọn sang nhà mới, sửa-sang đã xong, bần-hiệu muốn đáp lại cái thịnh-tinh của các ngài đã chiêu-cố và muốn giúp những bệnh-nhân ít tiền, cũng có thuốc hay mà dùng, nên bần-hiệu đã trú-tinh bót đi được rất nhiều tiền phi tần (fras généraux) để hạ giá các thứ thuốc xuống rõ-nhiều để ai cũng có thể mua được. Vày bắt đầu từ 30 Ao-tun 1933 này trờ đi, các thứ thuốc sẽ hạ giá như sau này :

1) Thuốc lậu con Phượng	số 19	dành cho người lậu mòn mẩy, dài buốt ra mủ nhiều,	mỗi ve 0\$:60 nửa tá 3\$:00
2) Thuốc lậu kinh niên con Phượng	số 20	dành cho người lậu kinh niên (chroniques, gouttes militaires, filament)	« 0,60 — 3,00
3) Thuốc giang mai con Phượng	số 21	dành cho các bệnh tim-la, cù dinh, thiên pháo, phát hạch lở loét	« 1,00 — 5,00
4) Cố tinh hổ thận giải độc	số 22	tức là thuốc tiệt nọc lậu và giang mai rất thần hiệu	1,20 — 6,00
5) Thuốc phòng-tích đau dạ dày	số 21	dành chữa bệnh ăn không tiêu, no hơi, hay ợ, đau ruột, vàng da	« 0,40 — 2,00

6) Hỗn-phương hoán-thốc điêu-kinh	số 24	dành cho bệnh kinh không điệu, đèn quâloảng quá đau bụng	« 0,80 — 4,00
7) Bạch-phương tán, thuốc khí hư	số 25	dành chữa bệnh khí hư bạch-dái	« 0,60 — 3,00

Còn-nhiều các thứ thuốc khác rất hay, như thuốc đau mắt, màng-móng cũng khỏi, cam-tich, cam-tau mả vân-vân..

Bản-hiệu lại lấy nhãn chìm Phượng đầu trên gò — Phượng cương vi ký — để trình tòa làm marque déposée, là vì gần đây đã có người bắt chước làm giả thuốc của bần-hiệu, vậy những thuốc nào không có nhãn ấy là không phải của bần-hiệu chế ra, bắt đầu từ 1er Septembre các ngài mua thuốc nên nhận kỹ cái nhãn con Phượng ngũ sắc kéo nhầm, vì bao nhiêu thuốc cũ ở các đại-ly của bần-hiệu ở các nơi đều phải gửi về để đổi lấy thuốc mới hết thảy, chỉ trừ có Saigon và Dakao là phải chậm chút ít mà thôi, vì đường xa quá không gửi kịp. Tho và mandat xin đền là Mr Kim-Hung, 81, Route de Hué Hanoi. Xin nhận kỹ: giá bán nửa tá có trừ là chỉ để tặng ngài nào mua một lúc tại hiệu chính Hanoi mà thôi, ở các đại-ly không có lẻ ấy.

Kim-Hung Dược-Phòng 84, Route de Hué, Hanoi kinh-bach

Các nơi đại-ly: Haiphong 130 Avenue Paul Doumer; Nam-dinh 28, Rue Champeaux; Thanh-Hóa 32, Grand'Rue; Vinh 44, Rue Maréchal Foch; Hué 18, Rue Gia-long; Saigon Nguyễn-thị-Kinh 30, Rue Aviateur Garos; Dakao R.A. 146 Boulevard Albert 1er.

HIỆU THUỐC TO NHẤT ĐÔNG-DƯ'O'NG

Pharmacie

Chassagne

Chủ nhân: Ông LAFON và Ông LACAZE

59, Rue Paul Bert — HANOI

(TRƯỚC CỬA GỖ-ĐÁ VÀ NGAY HỒ HOÀN-KIẾM)

Bản hiệu có bán:

Thuốc chè theo đơn của Quan Bác-Sỹ

Thuốc chè-sản chữa dù các bệnh

Các đồ buộc thương-tích

Các khí-cụ để làm thuốc

Các chất hóa-học

Các đồ trang-sức như phẩn, nước hoa.

THUỐC THẬT NGUYỄN-CHẤT

VÀ THƯỢNG HẢO-HẠNG.

THUỐC BÁN RẤT CHẠY

NÊN BAO GIỜ CÙNG MỚI.

Tiếp đai bạn hàng một cách rất ân-cần.

Ở xa viết thư về sẽ trả lời ngay.

Trong một ngày gửi thuốc đi các tỉnh.